БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 239 (18.716). • Сешанба, 1983 йил 18 октябрь • Баҳоси 3 тийин.

ОКТЯБРЬ БАЙРОҒИ

Биз ҳар 7 ноябрда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг йиллигини зўр тантана билан нишонлаймиз. Утган ҳар бир йил совет халқи коммунистик қурилиш йўлида босиб ўтган шонли тарихий даврдир. Кўп миллатли она-Ватанимиз йилдан-йилга ўсиб-ўлғайиб, тобланмоқда, камол топмоқда. Мана, асосий, бош байрамимиз яна яқинлашяпти. Шунинг учун ҳам партиямизнинг илҳомбахш сўзлари, КПСС Марказий Комитетининг кўпи кеча эълон қилинган Чақириқлари биз учун ниҳоятда қадрлидир:

— Яшасин Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 66 йиллиги!

— Инсоният тарихида янги давр — социализм ва коммунизм тантанаси даврини очган Улуғ Октябрга шон-шарафлар!

Совет халқи бу байрамни муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани тобора авж олдиряпти. Меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш учун бошланган ҳаракатнинг 25 йиллиги шарафига ўтказилган йиғирма беш зарбдор ҳафталик ажойиб самаралар берди. 15 октябрдаги коммунистик шанбалик совет кишиларининг Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети тевараги мустаҳкам жипслигини яна бир карра намойиш қилди. Минг-минглаб ишчи коллективлари, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришнинг илғорлари ҳозир «Йиллик план — 7 ноябрга» шиори остида зарбдор меҳнат вахтасида турибди ишламоқдалар.

Социалистик мусобақа меҳнат кишилари, ҳар бир касб эгаси ва мутахассисларининг ташаббускорлиги, юксак онглилиги ва масъуллиги билан кучлидир. Партиямиз Марказий Комитети Советлар мамлакатининг қаҳрамон ишчилар синфи, шонли колхозчи деҳқонлари ва халқ зиёлилари меҳнатига юксак баҳо берар экан, 1983 йил планларини, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини барча кўрсаткичлар бўйича бажариш ва ортиғи билан адо этиш учун социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтаришга, ленинчасига яшаш, ишлаш ва курашишга даъват этади.

— Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Меҳнат унумдорлигини янада оширишга эришингиз! Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини зарбдор меҳнат билан мустаҳкамлаш — ҳар бир меҳнатчининг ватанпарварлик бурчидир!

Яратувчилик меҳнатимизнинг кўлами ниҳоятда кенгдир. Совет ҳокимияти йилларида мамлакатимизда улкан қурилиш индустрияси вужудга келди. Натижада бир кунинг ўзида 1922 йилдагига қараганда бир ярим баравар кўп асосий фондлар ишга туширилмоқда. Мавжуд завод ва фабрикаларни реконструкциялаш ва техник жиҳатдан қайта қуроллантириш жадал суръатлар билан амалга оширилянти. Кичик шаҳарлар ва район марказларида йирик бирлашмаларнинг филиалларини ташкил этишга, ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда.

Ҳар биримизнинг олдимизга муҳим вазифалар қўйилянти. У ҳам бўлса фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, иқтисод ва тежамкорлик учун умумхалқ ҳаракатида фаол иштирок этиш, жамоат мулкига омилкорлик билан ёндашиш, социалистик мулкни кўпайтиришдан иборатдир.

Ёқилғи-энергетика комплекси ходимлари Ватанга кўпроқ нефть, газ, кўмир, электр энергияси беришга, металлургия тармоқлари металлар сифатини оширишга даъват этилгандирлар. Ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш, халқ хўжалигининг серунум, тежамли ва пишиқ машиналар, приборлар, механизациялаш ва автоматлаш воситаларига, химия маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш машинасозлар, химия саноати, транспорт ва алоқа ходимларининг шарафли бурчидир.

КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқлари умумхалқ диққат-эътиборини Озиқ-овқат программасини муваффақиятли бажаришга қаратди. Колхоз ва совхозлар меҳнаткашлари, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг барча тармоқлари, тайёрлаш, транспорт, қайта ишлаш ва савдо корхоналари ходимлари олдида муҳим вазифа турибди. **ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАҲСУЛОТЛАРИНИНГ НОБУД БЎЛИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙМАСЛИК КЕРАК! ЕТИШТИРИЛГАН ҲАММА МАҲСУЛОТ САҚЛАБ ҚОЛИНИШИ ВА ХАЛҚ БАХТ-САОДАТИ ЙЎЛИДА ИШЛАТИЛИШИ ЛОЗИМ!**

Партиямиз Марказий Комитетининг жанговар Чақириқлари барча қатори пахтакор республикамиз меҳнат аҳли ғайратига-ғайрат қўшиб юборди. Шу кунларда бепоён пахта далаларида 6 миллион тонналик «оқ олтин» хирмони учун қизғин кураш кетмоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатидан руҳланган заршунослар ҳозиргача 3,5 миллион тоннадан кўпроқ пахта тайёрлаб қўйдилар. Аммо ҳосилнинг кўп қисми далаларда ётибди. Ҳозир ҳосилни тезроқ, нестнобуд қилмай териб олишдан, очиқ келган ҳар кун, ҳар соатдан самарали фойдаланиб, машина теримига зўр беришдан муҳимроқ ва масъулиятлироқ иш йўқ.

Чақириқларда халқ депутатлари Советларига, совет касаба союзларига, Ленин комсомолига, СССРнинг шавкатли Қуролли Кучларига, меҳнаткаш хотин-қизларга, идеология фронти, халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш ходимларига, адабиёт ва санъат арбобларига, олимларга, партия ва меҳнат ветеранларига қаратилган оташин сўзлар бор. **ҲАР БИР СОВЕТ КИШИСИ КОММУНИСТИК ҒОЯВИЙЛИК, АКТИВ ҲАЁТИЙ ПОЗИЦИЯДА ТУРИШ РУҲИДА ТАРБИЯЛАНИШИ КЕРАК!**

— Яшасин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси! Партия билан халқнинг бирлиги, улуғ Ленин васиятларига садоқат — барча ғалабаларимизнинг гаровидир!

Партиямиз ва Совет давлатининг ленинча ташқи сиёсати барча тинчликсевар кучлар томонидан чуқур ҳурмат-эътиборга сазовор бўлган. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Баёнотини жаҳон афкор оммаси зўр қониқиш билан кутиб олди.

КПСС Марказий Комитети Чақириқларида бутун планета кишиларига Мурожаат қилинди, улар ядро фалокатининг олдини олиш учун кураштаги куч-ғайратларни кўпайтиришга даъват этилди.

— Ядро қуроли ва оммавий қирғин қуролининг бошқа турлари тақиқланишини талаб қилингиз!

Ўн биринчи беш йиллик ўзак йили муваффақиятли равишда ўз ниҳояси томон одимламоқда. Чақириқлардаги қуйидаги сўзлар партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь, 1983 йил июнь Пленумларининг тарихий қарорларини шараф билан адо этиш учун қаҳрамонона курашаётган кишилар шаънига айтилган:

— Коммунизм бинокори, тинчлик учун матонатли ва изчил курашчи — улуғ совет халқига шон-шарафлар!

Коммунистлар! Партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг ноябрь ва июнь Пленумлари тарихий қарорларини бажариш учун умумхалқ курашининг олдинги сафида бўлингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларидан).

БУТУН КУЧ—ЙИҒИМ-ТЕРИМГА!

ОҚСОҚОЛЛАР ИБРАТИ

● БОЛЬШЕВИК районидаги КАРЛ МАРКС номли колхоз пахтазорларида Самарқанд шаҳридан келган 15 та партия ва меҳнат ветерани ҳам пахта термоқда. 1919 йилдан бери КПСС аъзоси Раим Шербеков уларга бошчилик қиляпти. Оқсоқоллар далаларда зарбдорчасига ишлаш билан барчага намуна бўлмоқдалар. Улардан ўрнак олаётган Самарқанд педагогика институти студентлари юқори кўрсаткичга эришмоқдалар.

— Бу йил она-Ватан хирмонига 12 минг тонна қўрқ дурдонаси тўкиш мажбуриятини олганмиз, — дейди Шеробод районидаги «Октябрь 60 йиллиги» совхози партия ташкилотининг секретари Усмон Маннопов, — Кўрниб турибдики, маррамиз юксак. Бу марранн тезроқ эгаллаш иштиёқида барча имкониятларни ишга соляпмиз. Теримчилар, механизаторлар ўртасидаги мусобақа яхши йўлга қўйилган. Илғорлар ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатлантирилаётир. Бунга жавобан барча пахтазорларда куч-ғайратини аямай меҳнат қиляпти. Суратда: партком секретари У. Маннопов теримда пешқадамлик қилаётган терим-транспорт отряди бошлиғи Чори Тошпўлатовга кўчма Қизил байроқ топшираётир.

И. Хўжаев фотоси (ЎзТАГ).

„Оқ олтин" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 17 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Хоразм	2,17	77,43	1,68	38,08
Тошкент	1,75	73,29	1,67	60,08
ҚҚАССР	1,98	71,40	1,54	45,50
Бухоро	1,07	70,29	0,16	7,08
Фарғона	1,35	56,98	0,40	5,80
Наманган	1,61	55,75	1,10	29,54
Навоий	2,00	55,68	1,06	12,66
Қашқадарё	1,86	55,55	1,30	28,07
Сирдарё	1,48	55,35	1,31	48,99
Сурхондарё	1,37	55,05	0,81	29,50
Андижон	1,30	54,29	0,56	14,29
Самарқанд	1,76	53,18	0,93	15,93
Жиззах	1,66	52,91*	1,10	51,15
Республика бўйича	1,60	60,05	1,03	30,06
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Сурхондарё	1,90	75,21	1,64	49,70
Навоий	3,18	74,69	3,33	19,11
Қашқадарё	2,23	63,28	3,51	29,20
Бухоро	1,31	59,41	—	—
Наманган	1,08	46,02	—	—
Республика бўйича	2,01	70,31	2,19	38,80

* Маълумот аниқланган.

Матбуот маркази

● Утган куни республика қабул пунктларига 94999 тонна, шу жумладан 8232 тонна ингичка толали пахта топширилди. 40701 тонна хом ашё агрегатлар бункеридан тўкилди.

● Мавсум бошидан бери уйилган «оқ олтин» хирмони 3560917 тонна бўлди. Шунинг 1185869 тоннаси машиналар ёрдамида терилди. Шу кунгача тайёрланган ингичка толали пахта 288255 тоннага етди.

МАЖБУРИЯТ — ОКТЯБРЬ БАЙРАМИГА

● ХОНҚА районидаги КАРЛ МАРКС номли колхоз меҳнаткашлари ғалаба рапортига имзо чекдилар. Мавжуд ерларнинг ҳар гектаридан 40 центнердан хирмон кўтарилиб, давлатга 2830 тонна «оқ олтин» топширилди.

Колхоз заршунослари пландан ташқари яна 400 тонна пахта топшириш ва бу мажбуриятни Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 66 йиллигигача бажаришга аҳд қилдилар.

МАРРА — 60 ЦЕНТНЕР

● ХЎЖАЙЛИ районидаги ЛЕНИН номли колхоз пахтакорлари йиллик планни муддатидан илгари бажардилар. Ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Йўлдош Олламуродов, Қобул Зуманов, Қилич Жалолов, Йўлдош Бекжоновлар етакчилик қилаётган бригадаларда бу кўрсаткич 45—50 центнерни ташкил этди.

ОБЛАСТДА БИРИНЧИ

● ФАРҒОНА районидаги ЛЕНИН номли колхоз пахтакорлари областда биринчи бўлиб йиллик планни бажардилар. Қабул пунктларига топширилган 2430 тонна хом ашёнинг 1110 тоннаси «зангори кемалар бункеридан тўкилди.

95 ПРОЦЕНТИ МАШИНАЛАРДА

● Давлатга 3730 тонна пахта топширган БУКА районидаги «ЛЕНИНИЗМ» колхози аъзолари йиллик план бажарилганлиги ҳақида рапорт бердилар. Бу ерда ҳосилдорлик 32,2 центнерни ташкил этди. Ялпи хирмоннинг 95 процента машиналар ёрдамида саранжом-сарištаланди.

Хўжалик деҳқонлари давлатга яна 1150 тонна «оқ олтин» топшириш, ҳосилдорликни 42 центнерга етказиш мажбуриятини қабул қилдилар. Бу мажбурият 1 ноябргача бажарилади.

ПАХТАКОРЛАР ХИЗМАТИДА

● Чуст райони пахтакорлари кўчма амбулатория хизматидан мамнун бўлишмоқда. 65 врач ва ўрта медицина ҳамшираларидан иборат кўчма амбулатория шифокорлари график бўйича хўжаликларда бўлиб, йиғим-терим иштирокчиларига намунали хизмат кўрсатишмоқда.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ДЕҲҚОНЛАРИНИНГ КАТТА МУВАФФАҚИЯТИ

Тошкент областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь ва 1983 йил июнь Пленумларининг қарорларини бажара бориб, мамлакат Озиқ-овқат программасига муносиб ҳисса қўшиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, дон экинларидан, картошка, сабзавот, полиз маҳсулотларидан, мева, узумдан, каноп поясидан мўл ҳосил етиштирдилар, уларни уюшқоқлик билан, қисқа муддатларда ва нест-нобуд қилмай йиғиштириб олдилар, давлатга шу маҳсулотларни сотиш топширғини ва социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари адо этдилар.

Ғалла қабул пунктларига 90 минг тонна дон эртиб берилди, бу эса йиллик планнинг 111 процентини ташкил этади. Областдаги барча районларнинг ғаллакорлари меҳнат ғалабасига салмоқли ҳисса қўшдилар. Ғалаба райони хўжаликлари энг кўп — 20,1 минг тонна, Бекобод районида — 17,4 минг, Бўка районида — 7,1 минг, Оҳангарон районида — 7,5 минг, Паркент районида хўжаликлари 7,0 минг тонна дон топширдилар.

Калинин, Бўка, Оққўрғон, Тошкент, Янгийўл ва Ғалаба районларининг маккажўхорикорлари дон учун маккажўхори етиштиришда ва уни ўриб-йиғиб олишда саноат технологиясини кенг жорий этиш асосида гектар бошига ўрта ҳисобда 73—85 центнердан маккажўхори дони олдилар. Бўка районидаги ихтисослаштирилган «Кремль» дон-чорвачилик совхозининг, Калинин районидаги «Москва», Бекобод районидаги Ленин номли, Коммунистик районидаги «Ўзбекистон» колхозларининг, Оққўрғон районидаги «Оққўрғон», Бекобод районидаги «Партия XXV съезди», Чиноз районидаги «Партия XXIV съезди» совхозларининг маккажўхорикорлари гектар бошига 100 центнер ва ундан ҳам кўпроқ «каҳрабо дон» йиғиштириб олиб, ҳосилдорлик жиҳатидан айниқса, юқори кўрсаткичларга эришдилар.

Кўпгина илғор бригадаларнинг коллективлари рекорд кўрсаткичларни қўлга киритдилар. Чиноз районидаги «Партия XXIV съезди» совхозидан А. Эрназаров, Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхозидан Т. Қосимов, Пискент районидаги «Партия XXVI съезди» совхозидан К. Козимов бошлиқ бригадалар гектаридан 90—130 центнер маккажўхори дони олдилар. Ғалаба районидаги Волков номли совхозидан Д. Бақобилов бошлиқ бригада суғориладиган ерлардан 50 центнердан бошоқли дон экинлари етиштирди, Бекобод районидаги «Октябрь 46 йиллиги» совхозидан А. Ли ва Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозидан Р. Тигай бошлиқ бригадалар гектар бошига 80—90 центнердан шоли олдилар. Улар ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари, уч йилда бажардилар.

(Давоми иккинчи бетда).

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ ШОЛИКОРЛАРИНИНГ РАПОРТИ

Хоразм областининг қишлоқ меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги пленумлари қарорларини бажара бориб, мамлакат Озиқ-овқат программасига муносиб ҳисса қўшиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, шолидан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштирдилар, уларни уюшқоқлик билан йиғиштириб олдилар ҳамда давлатга дон ва мева-сабзавот маҳсулотлари сотиш топширғини бажардилар.

Ватан омборларига 94 минг тоннадан ортиқ дон, шу жумладан 92,4 минг тонна шоли тўқдилар. Область шоликорлари 19,2 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан 56 центнердан дон йиғиштириб олдилар. Область барча районларининг шоликорлари меҳнат ғалабасига салмоқли ҳисса қўшдилар. Гурлан районининг хўжаликлари энг кўп — 27,8 минг тонна, Хонқа районининг 20,5 минг тонна, Боғот районининг 10,5 минг тонна, Хазорасп районининг 10,2 минг тонна, Янгибозор районининг хўжаликлари 6,1 минг тонна шоли топширдилар.

Хонқа районидаги Ал-Хоразмий номли, Гурлан районидаги «Гулистон», «Янгиобод» совхозлари ва «Коммунизм» колхози, Боғот районидаги «Боғот» совхози ҳар гектар майдондан 65—70 центнердан шоли йиғиштириб олиб, ўн биринчи беш йиллиннинг асосий йилида катта муваффақиятларни қўлга киритдилар.

Хонқа районидаги Ал-Хоразмий номли совхозидан И. Юнусов ва К. Худоёров бошлиқ, Гурлан районидаги «Коммунизм» колхозидан Р. Аҳмедов, «Гулистон» совхозидан У. Эржонов ва «Янгиобод» совхозидан К. Давлатов бошлиқ, Боғот районидаги «Боғот» совхозидан А. Оллаберганов бошлиқ илғор шоличилик бригадалари ҳар гектар майдондан 75—80 центнердан «марварид дон» йиғиштириб олдилар.

Хонқа районидаги Ал-Хоразмий номли совхозидан К. Маҳмудов, Гурлан районидаги «Гулистон» совхозидан Ким Валентин* ва «Янгиобод» совхозидан Я. Жуматов, Боғот районидаги «Боғот» совхозидан Ш. Қиличев, Янгибозор районидаги «Россия» совхозидан Ш. Рўзметов, Хива районидаги «Қорақум» совхозидан К. Бобоев каби комбайнчиларнинг ҳар бири 400—500 тоннадан шоли янчиб олиб, зўр меҳнат намунасини кўрсатдилар.

Мева-сабзавот маҳсулотларини тайёрлаш йиллик планни муддатидан илгари бажарилди. Бу қиммати озиқ-овқат маҳсулотлари давлатга пландаги 90,7 минг тонна ўрнига 93 минг тоннадан ошириб топширилди. Уч йил ичида боғ ва полиз маҳсулотларидан жами 261 минг тоннадан кўпроқ тайёрланди. Бу пландагидан 12,1 минг тонна кўпдир. Умумиттифоқ фондига полиз маҳсулотлари жўнатиш плани ошириб бажарилди.

Мева-сабзавот териб олиш ва тайёрлаш давом этмоқда.

Область меҳнаткаштаклари пахтани териб олишни тезроқ тугаллаш, давлатга «оқ олтин», деҳқончилик ва чорвачилик бошқа маҳсулотларини сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларини сўзсиз бажариш учун қизғин кураш олиб бормоқдалар.

Область колхоз ва совхозлари келгуси йил ҳосилига замин тайёрлаб, оралиқ экинлари экмоқдалар, чорва қишловини намунали ўтказишга ҳозирлик кўрмоқдалар.

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети давлатга пахта сотиш юзасидан областлар, районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1983 йил октябрь ойи учинчи беш кунлигидаги якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Хоразм области. Бу область пахта тайёрлаш планини 75,26 процент, шу жумладан машина терими планини 36,40 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг 11,92 процент ўсишини таъминлаган;

Қорақалпоғистон АССР. Автоном республика пахта тайёрлаш планини 69,42 процент, шу жумладан машина терими планини 43,96 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг 11,04 процент ўсишини таъминлаган;

Хоразм областининг Хива райони. Бу район пахта тайёрлаш планини 80,91 процент, шу жумладан машина терими планини 36,95 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг 14,06 процент ўсишини таъминлаган;

Қорақалпоғистон АССРнинг Шуманай райони. Бу район пахта тайёрлаш планини 75,49 процент, шу жумладан машина терими планини 53,41 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг 13,89 процент ўсишини таъминлаган;

Қашқадарё областининг Қўрқ Нишон райони. Бу район пахта тайёрлаш планини 59,36 процент, шу жумладан машина терими планини 38,29 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг 12,50 процент ўсишини таъминлаган;

Навоий областининг Қизилтепа райони. Бу район пахта тайёрлаш планини 58,66 процент бажарган ва ингичка толали пахтани ҳам ҳисобга олганда беш кунликда пахта тайёрлашнинг 13,37 процент ўсишини таъминлаган;

Қорақалпоғистон АССР Шуманай районидаги Гагарин номли совхоз. Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 105,76 процент, шу жумладан машина терими планини 82,44 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг 18,27 процент ўсишини таъминлаган.

Қорақалпоғистон АССР Элликқалъа районидаги қўрқ «Москва» совхози. Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 87,47 процент, машина терими планини 58,46 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг 20,15 процент ўсишини таъминлаган;

Сурхондарё область Ленинйўли районидаги Ленин номли совхоз. Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 71,09 процент, машина терими планини 75,88 процент бажарган ва ингичка толали пахтани ҳам ҳисобга олганда беш кунликда пахта тайёрлашнинг 14,17 процент ўсишини таъминлаган;

Фарғона область Фарғона районидаги Ленин номли колхоз. Бу колхоз пахта тайёрлаш планини 98,39 процент, шу жумладан машина терими планини 65,07 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг 21,11 процент ўсишини таъминлаган.

Кўчма Қизил байроқ **Навоий область Қизилтепа районидаги «Партия XXII съезди» колхозида** қолдирилди. Бу колхоз пахта тайёрлаш планини 86,79 процент бажарган ва ингичка толали пахтани ҳам ҳисобга олганда беш кунликда пахта тайёрлашнинг 20,39 процент ўсишини таъминлаган.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ДЕҲҚОНЛАРИНИНГ КАТТА МУВАФФАҚИЯТИ

(Боши биринчи бетда).

Мева-сабзавот маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан социалистик мажбуриятлар адо этилди. Давлатга 560 минг тонна сабзавот, 98 минг тонна картошка, 50 минг тоннадан кўпроқ полиз маҳсулотлари, 97 минг тонна ҳўл мева, 92 минг тонна узум сотилди, жами эса 897 минг тонна мева-сабзавот маҳсулотлари харид қилинди. Бу эса йиллик топшириқдан 110 минг тонна ортиқдир. Мамлакатнинг саноат марказлари учун Умумиттифоқ фондига 242 минг тонна ёки планда кўзда тутилгандагига қараганда 70 минг тонна кўп янги маҳсулот жўнатилди.

Мева ва сабзавот сотиш ҳамда уни Умумиттифоқ фондига етказиб бериш давом этмоқда.

Беш йилликнинг уч йили мобайнида давлатга 2 миллион 756 минг тонна шу қимматли маҳсулот сотилди, бу — планга нисбатан 480 минг тонна ёки 21 процент ортиқдир.

Калинин районининг хўжаликлари энг кўп — 155 минг тонна, Тошкент райони 143 минг тонна мева ва сабзавот тайёрладилар. Оржоникидзе, Оҳангарон, Бўстонлиқ ва Паркент районларининг хўжаликлари ҳам мева-сабзавот маҳсулотларидан мўл ҳосил етиштирдилар.

Область колхоз ва совхозлари ихтисослашиш, фан ютуқлари ҳамда илғорлар тажрибасини жорий этиш асосида йил сайин мўл-кўл барқарор ҳосил олмоқдалар. Калинин ва Тошкент районларининг кўпгина хўжаликлари, Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхоз, Ғалаба районидаги «Огонёк», Оржоникидзе районидаги «Қўқбрай» ва Мусамуҳамедов номли совхоз-заводлар гектар бошига 300—500 центнердан сабзавот, 200—250 центнердан картошка, 180—200 центнердан ҳўл мева ва узум олишга эришдилар.

Область лубкорлари давлатга каноп сотиш плани билан социалистик мажбуриятлари бажарилишини таъминладилар. Тайёрлов пунктларига 320 минг тоннадан кўпроқ юқори сифатли каноп элтиб берилди. Ўрта Чирчиқ, Коммунистик ва Янгиўл районларининг хўжаликлари эришилган натижаларга салмоқли ҳисса қўшдилар.

Колхозчиларнинг, совхоз ходимларининг, механизаторлар, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларининг фидокорона меҳнати, партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишларни моҳирлик билан олиб борганликлари туфайли область ғаллакорлари, мева ва сабзавоткорлари, лубкорлари шундай меҳнат ғалабасига эришдилар.

Тошкент шаҳри ҳамда бошқа шаҳарлар ва район марказларининг меҳнаткашлари, студентлар ва мактаб ўқувчилари тайёрлаш ҳамда транспорт ташкилотлари ҳосилни йиғиб-териб олиш ва тайёрлашда колхозлар билан совхозларга катта ёрдам бердилар.

Ҳозирги вақтда область меҳнаткашлари пахта теримини тезроқ тугаллаш, давлатга «оқ олтин» ҳамда деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини сотиш юзасидан социалистик мажбуриятлар сўзсиз бажарилиши учун қизғин кураш олиб бормоқдалар.

Область колхоз ва совхозлари ҳамма жойда кузги ва оралиқ экинлар экишни авж олдириб юбордилар, келгуси йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ҳамда чорва қишловини намунали ўтказишга ҳозирлик кўрмоқдалар.

А. А. ГРОМИКО БЕРЛИНГА КЕЛДИ

БЕРЛИН, 17 октябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ГБСП Марказий Комитети Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккернинг таклифига биноан дўстлик визити билан бугун бу ерга келди.

СССР ва ГДР давлат байроқлари билан безатилган Шенефельд аэропортида уни ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Г. Аксен, ГДР ташқи ишлар министри О. Фишер, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида СССРнинг ГДРдаги элчиси В. И. Кочемасов бор эди.

«ИНТЕРСПУТНИК» КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

17 октябрь куни Тошкентда халқаро космик алоқа ташкилоти — «Интерспутник» кенгашининг XII сессияси очилди. Сессия ишида Афғонистон, Болгария, Венгрия, Вьетнам, Германия Демократик Республикаси, Куба, Польша, Сурия, СССР, Чехословакия вакиллари, Жазоир, Ҳиндистондан, бир қанча халқаро ташкилотлардан келган кузатувчилар иштирок этмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева сессия қатнашчиларини табриклади.

Кенгашнинг янги раиси ва унинг ўринбосари сайланди. СССР алоқа министрининг ўринбосари Ю. Б. Зубарев кенгаш раиси этиб, ГДР почта ва электр алоқаси министрининг ўринбосари Ханс-Юрген Хаммер унинг ўринбосари этиб сайландилар.

Кечқурунги мажлисда «Интерспутник» дирекциясининг фаолияти тўғрисида бош директор Ю. В. Крупининнинг (СССР) ҳисоботи тингланди.

Сессия ўз ишини давом эттирмоқда. (ЎзТАГ).

ОДАМЛАРНИНГ СИҲАТ—САЛОМАТЛИГИ ЙЎЛИДА

Юракнинг ишемия касаллигини, атеросклероз, гипертонияни қандай қилиб самарали даволаса бўлади? Юрак ҳужайрасининг структураси ва функциялари, унда рўй берадиган модда алмашуви жараёни, гормонлар ёрдамида юракни идора этиш методлари қандай? Кардиологларнинг 17 октябрь куни Тошкентда очилган иккинчи Бутуниттифоқ симпозиумида ана шу масалалар муҳокама қилинмоқда.

Бу йилги анжуманга илм-фан турли соҳалари: биохимия, медицина, ҳужайра биологияси, физиология, цитология соҳасида ишловчи таниқли олимлар тўпланишди. Улар уч кун давомида илмий-тадқиқотларнинг натижаларини, уларни амалда қўлланиш йўлларини кўриб чиқадилар, ортирилган иш тажрибасини бир-бирлари билан баҳам кўрадилар.

Симпозиум очилишида СССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси, Москвадаги экспериментал кардиология институтининг директори В. Н. Смирнов нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚАРО СЕМИНАР

Тошкентда «Хотин-қизлар, меҳнат ва нуфуз проблемалари» мавзуига бағишланган халқаро семинар ўз ишини давом эттирмоқда. Семинарда хотин-қизларнинг иш билан банд бўлиши, уларнинг ўз мамлакатлари экономикасини ривожлантиришга қўшган ҳиссалари оила ва жамиятдаги роли билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилмоқда.

Семинардаги кўпгина нутқларда социалистик мамлакатларнинг эришган ютуқларига юксак баҳо берилди. Бу мамлакатларда оналик ва болаликни муҳофаза қилиш энг муҳим конституцион принцип бўлиб, она меҳнатини ҳамда она ва бола соғлиғини муҳофаза қилиш давлат системаси амал қилмоқда. Меҳнаткаш аёлларнинг фаровонлигига тааллуқли проблемалар инсоният бошидан термоядро уруши хавфи йўқотилган тинчлик шароитларидагина ҳал этилиши мумкинлиги таъкидланди.

Семинар қатнашчилари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида қабул қилиндилар.

(ЎзТАГ).

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

ИККИ БАРАВАР ТЕЗЛИК БИЛАН

Бухоро тўқимачилик комбинатининг илғор ишчиси Ражаб Баракаева ўз меҳнати билан ҳамкасб дугоналарига намуна бўлмоқда. У йил бошидан бери топшириққа нисбатан икки баравар кўп ип тайёрлашга эришди. Ражаб Баракаева хизмат зонасини кенгайтириш натижасида ана шундай жадалликкга эришмоқда. Катта тажриба ва юксак малакага эга бўлган илғор ишчи яқинда ўн биринчи беш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажарганлиги тўғрисида рапорт берди.

Комбинатнинг кўпгина ишчилари Ражаб Баракаевадан ўрнак олиб ишламоқдалар. Н. Мирзаева, С. Жўраева, П. Каримова, Д. Шомирзаева сингари ишчилар графикдан ўзиб меҳнат қилмоқдалар.

ВЕТЕРАННИНГ ИБРАТИ

Сирдарёдаги 2513 автотранспорт колоннасининг ҳайдовчиси Муроддин Қаҳрамоновнинг ибрати кўпчилик ёшларга катта сабоқ бўлаётир. У севган касбида 30 йилдан бери ишлаб келмоқда. У ҳамон автомобилчиларнинг пешқадамидир.

Беш йиллик бошида моҳир шофёр республикадаги 15 донгдор ишчи ташаббусига қўшилиб, беш йил ичида ўн йиллик топшириқни бажаришга қарор қилган эди. Ҳозирги кунда Қаҳрамонов шахсий беш йиллик планини муддатидан илгари бажарди.

Унинг шогирдларидан Р. Аблязимов, Б. Абдуллаев, Н. Салимов ва бошқалар ўз мураббийларининг ишини дадил давом эттирмоқдалар. Улар ҳам ўн биринчи беш йиллик топшириғини икки баравар ошириб бажаришга қарор қилишган.

КЕЛГУСИ ЙИЛ ҲИСОБИГА

Фарғонадаги сунъий тола корхонасининг илғор ишчиси комсомол аъзоси Миляхон Назарова шу кунларда келгуси йил ҳисобига маҳсулот тайёрлаб бермоқда. У кундалик топшириқни 160—170 процентга етказиб адо этяпти. Суратларда: 1. Корхонада тайёрланаётган сунъий толалар. 2. Илғор ишчи Миляхон Назарова. 3. Корхона цехларидан бири акс эттирилган.

В. Лешченко фотолари.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ ҚУРИЛИШЛАРДА

ЙИЛЛИК ҚУВВАТИ 100 МИНГ КУБОМЕТР

Маҳсулот тайёрлашга мўлжалланган янги керамзит заводи ишга тушди.

Нукусдан унча узоқ бўлмаган «Қизкетган» посёлкасида қад кўтарган бу корхонани «Қарақалпақресколхозстрой» трестининг 42-колхозлараро ихтисослашган кўчма колоннаси коллективи қурди. Монтажлаш ишларида «Узоргтехколхозстрой» республика лойиҳа-технология трестига қарашли 109-Андижон колхозлараро механизациялашган кўчма колоннаси бунёдкорлари жонбозлик кўрсатдилар.

ЯНГИ САНОАТ КОМПЛЕКСИ

Термиздан 70 километр узоқликдаги Ҳўжайикон туз конида туз майдалаш ва саралаш фабрикаси қуриб битказилди.

Юксак даражада механизациялашган янги саноат комплекси биринчи навбатининг йиллик қуввати 1 миллион тонна ош тузи ишлаб чиқаришга мўлжалланган. Корхонани республика Қишлоқ қурилиши министрлигининг 11-трести коллективи бунёд этди.

ИП ГАЗЛАМА КОРХОНАСИ

Самарқанд областининг йирик саноат марказларидан бири — Ургутда тикланаётган ип газлама комбинати қурилиши жадал боряпти.

Ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили зарбдор қурилиши деб эълон қилинган корхона яна икки ойдан сўнг маҳсулот бера бошлайди. Бу ерда ўрнатилиши кўзда тутилган 550 та тўқув дастгоҳида ҳар йили 11 миллион 298 минг квадрат метр нафис газламалар тайёрланади

ФАБРИКА ЎРНИДА КОМБИНАТ

Қува мебель фабрикасида янги кресло тайёрлаш цехи барвақт қуриб битказилди.

Цехнинг ишга туширилиши билан корхона қуввати тенг баробар ошиб, фабрика комбинатга айланди. Эндиликда бу ерда ҳар йили 10 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади. Бунинг 22,5 проценти давлат Сифат белгиси билан тайёрланади.

ЭЪТИБОР КУЧАЙИШИ КЕРАК

Республика Енгил саноат министрлиги корхоналари коллективлари бошқарувнинг автоматлашган системасини жорий этиш борасида ҳали кўп ишлар қилиши лозим.

Чунончи, корхоналарда бошқарувнинг 70 га яқин автоматлашган системаси жорий этилиб, 10 та ҳисоблаш маркази шохобчалари ишга туширилиши керак. Тармоқда ахборотларни қайта ишлаш жараёнлари суст автоматлаштирилмоқда. Алоқа қурилмалари ва каналларнинг техникавий жиҳозланиши талаб даражасида эмас. Системада ечилаётган айрим ҳисобларнинг натижалари кутилган самараларни бермаяпти. Иқтисодий ахборотларни ўз вақтида ва сифатли узатишда интизом бузилиши ҳоллари рўй бермоқда.

ЙЎЛ ҚУРИЛИШИ НАЗОРАТСИЗ

қолаётганлиги ҳақида Нурота районидан ташвишли хабар олинди

Район йўл қурилиши бошқармаси 1983 йилнинг ўтган 9 ойида 1982 йилнинг шу даврига нисбатан 117 минг сўмлик кам иш бажарди. Бунинг бош сабаби — Навоий область йўл қурилиши бошқармаси район йўлсозларига яхши ёрдам бермаганлигидир. Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида йўлсозларга пландагидан 120 тонна битум, 16 тонна бензин, 40 тонна дизель ёнилғиси кам етказиб берилди.

ДАНИЯ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИ У. ЭЛЛЕМАН-ЕНСЕННИНГ СССРГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

Келишилган аҳдлашувга мувофиқ Дания ташқи ишлар министри У. Эллеман-Енсен шу йил октябрь ойининг охири — ноябрь ойининг бошларида амалий визит билан Совет Иттифоқига келади.

Қардошлик қонуни асосида

НОҚОРАТУПРОҚ ЗОНАГА

Қаршидаги бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинатида «Иваново» деб аталган янги туркумдаги уйлар комплектларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Яқинда бу коттежларнинг дастлабки туркуми Ноқоратупроқ зона хўжаликларига жўнатилди. Янги уйлар Иваново областидаги «Ўзбекистон» совхози марказий кўчаларининг бирини безайди. Маълумки, бу совхозни республикамиз вакиллари қурмоқдалар.

Уйларнинг олд томони рус миллий меъморчилиги услубида ишланган. Деразаларнинг атрофидаги нақшлар ранг-баранг керамик плиталар билан уйғунлашган. Лойиҳачилар янги маҳсулот заводда ғоят сифатли тайёрланишини кўзда тутдилар. Уйларни монтаж қилишда пайвандлаш талаб этилмайди, икки оила учун мўлжалланган шундай битта уй қуриш учун атиги 30 кун етарлидир.

Молхона, паррандахона, ем-хашак ва сабзавот, мева сақлаш учун бостирмалар ҳам кўзда тутилган. Шу йил охирига бориб қишлоқ меҳнаткашларининг ўнлаб оиласи янги туркумдаги коттежларда ҳовли тўйлари ўтказадилар.

(ЎзТАГ).

СИМПОЗИУМ ОЧИЛДИ

17 октябрь куни Москвада «Қуролсизланиш ва бутун дунёда тинчлик учун халқаро илмий ҳамкорлик» симпозиуми очилди. Симпозиумда СССР Фанлар академияси Африка институтининг, Жаҳон экономикаси ва халқаро муносабатлар, Шарқшунослик институтларининг мутахассислари ва Африка проблемалари билан шуғулланувчи илмий-жамоат ташкилоти — Италия «Симба» академиясининг делегацияси иштирок этмоқдалар.

Симпозиумда таъкидлаб ўтилганидек, бутун инсониятга ядро ҳалокатининг оқибатлари тўғрисидаги ҳақиқатни ҳар томонлама кўрсатиб бериш олимларнинг энг биринчи бурчидир. Тарих сабоқлари халқаро муносабатларда ҳамжиҳатликка эришишга, айниқса, ҳамма учун энг муҳим бўлган уруш ва тинчлик масаласида умумий тил топишга даъват этади. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия ва совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ишлар мудирининг ўринбосари ўртоқ Иван Карпович **Титковга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада кутубхоначилик ишини ривожлантириш соҳасида кўп йил самарали ишлаганлиги учун А. Гайдар номидаги Қашқадарё область болалар кутубхонасининг бўлим мудири ўртоқ Ҳанифахон **Бозоровага «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил самарали ишлаганлиги, қишлоқ ёш меҳнатчиларига касбкор маҳоратини ўргатиш, уларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ва ўз ишига садоқат руҳида тарбиялаш ишига катта шахсий ҳисса қўшганлиги учун Жиззах область Зомин районидаги «Горний» совхози бўлимининг бошқарувчиси Абдуғани **Оққулов,** Хоразм областидаги Хонқа бош пиллахонаси агрономи Розия **Оллаберганова,** Жиззах область Фориш районидаги «Фориш» совхозининг бош чўпони Жума **Бозоров,** Хоразм областидаги Қўшкўпир район ўрдакчилик, зотли паррандачилик репродукторининг директори Раҳим **Машарипов,** Жиззах область Дўстлик районидаги В. И. Ленин номли совхозтехникумининг бригадири Рашит **Нурлибоев,** Хоразм область Хива районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг боғбони Бобожон **Нуруллаев,** Хоразм область Янгариқ районидаги Чапаев номли колхоз пиллачилик бригадири Ўғилжон **Раҳимова,** Фарғона область Киров районидаги Киров номли совхоз бригадири Собиржон **Холиқов** ўртоқларга **«Ўзбекистон ССРда хизмат мат кўрсатган ёшлар мураббийси»** фахрий унвони берди.

Қонуншунос минбари

РЕСПУБЛИКА НОМИ БИЛАН...

КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 й.) Пленуми коммунистик қурилишнинг энг муҳим таркибий қисмларидан бири — совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялаш ишининг актуал масалаларини муҳокама қилиб, партиямизнинг бу борадаги вазифаларини белгилади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Пленумда сўзлаган нутқида қайд қилинганидек, социалистик жамиятимиз барча гражданларининг онгини шакллантириш—фақат профессионал идеологлар, пропагандистларнинг, оммавий ахборот воситалари ходимларининг иши бўлмай, бутун давлат ва хўжалик органлари, жамоат ташкилотларининг ҳам ишидир.

Гражданларни коммунистик руҳда тарбиялашда совет судлари катта имкониятларга эга. ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг суд тузилиши тўғрисидаги қонун Асосларининг 3-моддасига мувофиқ суд ўзининг бутун фаолияти билан СССР гражданларини Ватанга ва коммунизм ишига садоқат руҳида, СССР Конституцияси ва совет қонунларини аниқ ва оғишмай бажариш, социалистик мулкни асраш, меҳнат интизомига риоя қилиш, давлат ва ижтимоий бурчга нисбатан ҳалол муносабатда бўлиш, гражданларнинг ҳуқуқлари, шаъни ва қадр-қимматига, социалистик турмуш қоидаларига ҳурмат руҳида тарбиялаши лозим.

Суднинг тарбиявий роли ҳақида гап юритар эканмиз, Коммунистик партия ва Совет давлатининг атоқли арбоби М. И. Калининнинг қуйидаги сўзларини эслатиб ўтиш ўринлидир: «Амалий ҳаётда, — деган эди у, — ҳеч қаерда суд процессларидагидек яхши агитация олиб бориш мумкин эмас. Биз улардан ҳали етарли даражада яхши фойдалана олмаймиз. Агитация қилаётганингда тегишли фурсатни танлаш ва конкрет фактларга асосланиш керак. Суд процесси бевосита ҳаётдан олинадиган ана шундай доимий конкрет ҳолдир».

Ҳамма судларда ишларнинг очиқ кўрилиши меҳнаткашларга ва жамоатчилик вакилларига суд фаолияти устидан контроль олиб бориш имкониятини яратади. Ишларнинг очиқ кўрилиши қабул қилинадиган қарорлар ва ишни кўриш билан боғлиқ бўлган ҳамма ҳаракатлар учун суднинг масъулиятини оширади, аҳолини қонунларга ҳурмат руҳида тарбиялашга ёрдам беради.

Суд процессини тўғри ташкил қилиш ва ўтказиш айниқса муҳимдир. Процессни қаерда ўтказиш, унга кимларни таклиф қилиш, иш ҳолатларини тўла ва объектив текшириш, жамоатчилик ва меҳнат коллективлари вакилларини қатнаштириш ва уларнинг фикрини ҳисобга олиш, аниқланган камчиликлар тўғрисида хусусий ажрим чиқариш — буларнинг ҳаммаси суд процессининг тарбиявий аҳамиятини оширишга таъсир кўрсатувчи омиллардир. Практикадан суд процессини яхши ташкил қилиш ва ўтказиш мисолларини кўплаб келтириш мумкин.

1981—1982 йилларда Тошкент шаҳар Чилонзор массивида яшовчи кўпгина гражданларнинг квартира ва ҳовлиларида ўғирлик рўй берган эди. 1963 йилда туғилган ва ижтимоий меҳнат билан шуғулланмаган Ринат Хабибулин ўндан ортиқ ўсмирни жиноий группага бирлаштириб, мунтазам равишда ўғирлик, талончилик ва босқинчилик қилиб келган. Бу группа яширин ва очиқ равишда квартираларга кириб, гражданларнинг қимматбаҳо буюмларини ўғирлаш билан шуғулланган, қулай «объект» топилмаган ҳолларда эса кўчада йўловчиларни тўхтатиб, уларнинг сумкалари ва қимматбаҳо нарсаларини очиқдан-очиқ тортиб олган.

Милиция ходимлари хавфли жиноятчиларни фош қилиш ва қўлга туширишда йўлида озмунча меҳнат қилмадилар. Ниҳоят жиноят иши судга оширилди. Бу процесс жамоатчиликда катта қизиқиш уйғотди. Фрунзе район халқ суди ишни сайёр суд процессида жамоатчилик вакиллари иштирокида синчковлик билан кўриб чиқди. Группа ташкилотчиси Хабибулин 9 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинди, бошқа жиноятчилар ҳам қилмишларига яраша жазо олдилар. Жиноят натижасида гражданларга етказилган моддий зарар судланганлардан ундириб олинди.

Бироқ судланувчилар ишлайдиган ёки ўқийдиган айрим коллективларнинг тутган позицияси кишини ҳайратда қолдиради. Жиноий группанинг актив иштирокчиси Улуғбек Дадабоев ишлайдиган Тошкент кўн-мўйна заводи коллективи унинг жиноятини «шўхлик», «ножўя ҳаракат» деб баҳолаб, кафилликка беришни сўраган. Завод маъмурияти ва жамоат ташкилотлари судда қатнашиш учун жамоат ҳимоячиси ажратишган. Суд коллективнинг бу илтимосини асосли равишда рад этди.

Группа иштирокчиси С. В. Фролов ўқийдиган Тошкент электротехника алоқа институти факультетининг умумий комсомол йиғилиши жиноятчига қаттиқ виговор эълон қилиш билан чекланиб ,уни кафилликка беришни сўраган. Суд Фроловни 3 йил муддатга озодликдан маҳрум қилди. Бундай суд процессининг тарбиявий роли шубҳасиздир.

Энди бошқа бир мисол келтирайлик. 137 минг сўмлик жамоат мулкини ўзлаштиришда айбланган Сариосиё район тайёрлов идораси ва бир қатор вино пунктлари ходимларининг жиноят ишини кўриш Сурхондарё область судининг аъзоси Д. Мўминов раислигида 5 ойдан ортиқ чўзилган. Ўртоқ Мўминов анча тажрибали судья бўлишига қарамай, ишни кўришда масъулиятсизликка ва жиддий хатоларга йўл қўйган. Суд мажлислари ҳақиқатда 45 кун давом этиб, эълон қилинган таниффуслар эса уч ярим ойни ташкил этган. Иш юргизишнинг қонунда белгиланган принциплари қўпол бузилиб, суд составига кирувчи халқ маслаҳатчилари бир неча марта ўзгартирилган, судланувчиларнинг ҳимояга бўлган ҳуқуқи бузилган, улар таржимон билан ҳам таъминланмаганлар. Суд ҳукми олдиндан тайёрлаб қўйилган. Бундай суд процесси тарбиявий аҳамиятга эга бўлиши у ёқда турсин, аксинча, совет одил судлов манфаатларига катта путур етказади. Ўзбекистон ССР Олий суди область судининг ғайри-қонуний ҳукмини бекор қилиш билан бирга, тегишли органлар олдига Мўминовни судьялик вазифасидан чақириб олиш масаласини ҳам қўйди.

Гражданлик ва жиноят ишлари сайёр суд процессида кўриб чиқилса, суд мажлисининг тарбиявий аҳамияти анча кенгаяди. Шу муносабат билан суд процессларини бевосита корхоналарда, колхозлар ва совхозларда ўтказиш, уларда жамоат айбловчилари ва жамоат ҳимоячиларини, меҳнат коллективларининг вакилларини иштирок эттириш алоҳида аҳамият касб этади, Бироқ сайёр суд мажлисларини ташкил қилиш ва ўтказиш ишига формал ёндашиш ҳоллари ҳам учрайди. Айрим судьялар кўпроқ ишларни қандай бўлмасин суд идорасидан ташқарида кўришга ҳаракат қиладилар-у, бироқ сайёр процессда кўриладиган ишларни синчковлик билан танлаш зарурлигини, энг актуал ва сабоқли ишларнигина бундай суд мажлисларида кўриш мақсадга мувофиқлигини унутиб қўядилар.

Биринчи инстанция судларида гражданлик ва жамоат ишларини кўриш тартиби амалдаги процессуал қонунларда белгиланган. Бу тартибга аниқ риоя қилиш суд процессининг тарбиявий ролини таъминлашнинг муҳим шартидир. Афсуски, процессуал қонунлар талабларини бузиш, суд процессини «соддалаштириш» ҳоллари ҳамон учраб туради. Масалан, Тошкент шаҳар Киров район халқ суди С. М. Асриеванинг мулкни рўйхатдан чиқариш тўғрисидаги даъво-аризаси бўйича юргизилган ишни кўриб чиқишда худди ана шундай фактга йўл қўйган. Низони тўғри ҳал қилиш учун энг зарур бўлган ҳужжатлар (ҳукм, мулкни рўйхатга олиш протоколининг копияси в. б.) ҳам талаб қилиб олинмаган, суд процесси атиги бир неча минут давом этган ва даъво рад қилинган. Бундай фактлар гражданларда суд процесси фақат расмиятчилик учун ўтказилади, деган нотўғри фикр туғдиради.

Республика халқ судлари ишларни кўраётганда аниқланган камчиликлар ҳақида хусусий ажрим чиқариш ҳуқуқидан унча кенг фойдаланмаяптилар. 1982 йилда кўрилган гражданлик ишларининг атиги 4,7, жиноят ишларининг эса 18,1 проценти бўйича ана шундай ажримлар чиқарилган. Демак, бу ерда фойдаланилмаган имкониятлар кўп. Хусусий ажримда кўрсатилган камчиликларнинг ҳақиқатда тугатилиши устидан айрим судлар етарли контроль қилмайдилар. Корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари кўпинча конкрет тадбирлар белгилаш ва амалга ошириш ўрнига судга формал жавоб ёзиб юбориш билан чекланадилар. Ҳусусий ажримларнинг ўзи ҳам баъзан ахборот характерида бўлиб, унда мавжуд камчиликларнинг конкрет сабаблари чуқур таҳлил қилинмайди. Бинобарин, хусусий ажримларнинг сифатини кўтариш, корхона, муассаса ва ташкилотлар раҳбарларининг суд томонидан аниқланган камчиликларни тугатиш бўйича масъулиятини ошириш зарур.

Яқинда партия ва ҳукуматимиз меҳнат интизомини янада мустаҳкамлашга қаратилган муҳим қўшимча тадбирларни белгиладилар. Шу мақсадда амалдаги меҳнат қонунларига ўзгариш ва қўшимча киритилди. Меҳнат интизомини бузиш билан боғлиқ бўлган низоларнинг кўпчилиги судларда кўришга тааллуқлидир. Бу борада ҳам судлар олдида муҳим вазифалар турибди. Гражданларнинг меҳнат ҳуқуқларини ҳар томонлама муҳофаза қилиш билан бирга судлар иш ёқмасларга, прогулчиларга, пияницаларга нисбатан муросасиз бўлишлари лозим. Меҳнат интизомини бузиш билан боғлиқ ишларга меҳнат коллективлари ва жамоатчиликнинг диққатини жалб қилиш, бу ишларни бевосита корхона, муассаса, ташкилотларга бориб кўриш ва тўғри ҳал қилиш бугунги кунда янада катта аҳамият касб этади.

Бу ўринда судларнинг ўзларидаги ички тартиб ва интизомни мустаҳкамлаш ҳақида тўхтаб ўтиш жоиздир. Ҳозирги вақтда суд процессларини ўтказишга яхши тайёргарлик кўрмаслик, шунингдек бошқа турли сабаблар натижасида суд мажлисларини бошқа кунга қолдириш, белгиланган вақтда бошламаслик ҳоллари кўп учрайди. Баъзан гражданларни судга гувоҳ сифатида чақаришади-ю, ўша куни сўроқ қилишмайди, уларни қайта-қайта чақириб, сарсон қилишади. Бундай фактлар суд процессида иштирок этувчи ишчи, хизматчи ва колхозчиларнинг кўплаб вақтлари зое кетишига, кайфиятлари ва асаблари бузилишига сабаб бўлади, ишлаб чиқариш манфаатларига зарар етказади.

Ўзбекистон ССР Олий судининг Пленуми яқинда суд ҳукмларини чиқариш билан боғлиқ бўлган масалаларни муҳокама қилиб, тегишли қарор қабул қилди. Пленум айрим судлар ўз ҳукмларини пала-партиш тузишларини, ноаниқ ва тушуниш қийин бўлган жумлалар кўп учрашини, хулосалар ҳуқуқий жиҳатдан яхши асосланмаслигини таъкидлади.

Одил судловни амалга ошириш сифати умуман анча яхшиланган бўлсада, айрим судлар социалистик мулкни талон-торож қилувчиларга, порахўрларга, чайқовчиларга ва бошқа оғир жиноятларни содир қилган шахсларга нисбатан ҳамон либералларча муносабатда бўлмоқдалар. Масалан, ўтган йили республикамизда судланган 300 га яқин шахс устидан чиқарилган ҳукмлар тайинланган жазо енгил бўлганлиги сабабли юқори судлар томонидан бекор қилинди. Айни пайтда гражданларни асоссиз ҳукм қилиш ҳолларига ҳам йўл қўйилмоқдаки, бу нарса одил судлов обрўсига жиддий путур етказади, унинг меҳнаткашлар ва жамоатчилик олдидаги нуфузини туширади.

Қонунга кўра суд қарор ва ҳукмлари Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси номи билан чиқарилади. Бу эса уларнинг қонуний, асосли ва адолатли бўлиши учун масъулиятни янада оширади. Республика номи билан чиқарилиб, кейинчалик нотўғри деб топилган ва юқори суд томонидан бекор қилинган қарор ва ҳукмлар қандай тарбиявий роль ўйнаши мумкин.

Республика партия активининг яқинда бўлиб ўтган йиғилишида интизомни, социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш борасида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг вазифалари муҳокама қилинди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг йиғилишда сўзлаган нутқида бу органларнинг ҳар бир ходими маънавий поклик, совет қонунларига сўзсиз риоя қилиш намунасини кўрсатиши, намунали жамоат тартиби учун актив курашчи бўлиши кераклиги таъкидлаб ўтилди.

Партия томонидан қўйилган вазифаларни оғишмай бажариш, совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялаш ишига муносиб ҳисса қўшиш — ҳар бир суд ходимининг шарафли бурчидир.

Б. НАВРЎЗОВ,
Ўзбекистон ССР Олий судининг раиси.

ҲОСИЛ ВАХТАСИ: ЕРНИНГ ХЎЖАЙИНИ БЎЛИШ КЕРАК

ПАХТАНИНГ ҚИММАТИ ТОЛАСИДА

«Оқ олтин» мавсуми бошларида пахта тайёрлаш бўйича берилаётган республика маълумотномасида Тошкент области деярли охирги ўринда эди. Бугунги кунда область олдинги ўринлардан бирини эгаллаб турибди. Бунинг сира ажабланадиган жойи йўқ. Қарийб уч минг та пахта териш машинаси далага чиқди. Ҳар бир агрегатдан тўла қувват билан фойдаланилмоқда, шунга яраша суръат ҳам ортиб боряпти. Баъзи областлар кунига йиллик планнинг икки процента миқдорида пахта тайёрлай олмаган бўлса, Тошкент областида уч процентдан ошган кунлар ҳам бўлди.

Айтмоқчи, ҳар йили шундай бўлади. Одатда Тошкент пахтакорлари ҳосил теримига бир ойдан камроқ вақт сарфлашади. Комбайнлар октябрь охирларидаёқ, баъзан эса ундан ҳам олдинроқ ишини бажариб, даладан чиқиб кетади. Бошқа областларда эса пахтани кеч кузаккача теришади.

Ўз-ўзидан нега шундай деган савол туғилади? Нима учун Тошкент деҳқонлари қўшниларига қараганда илдамроқ ишни бажаришади? Масалан, айтайлик, Бўка райони кўп йиллардан буён муттасил давлатга пахта сотиш планини областдагина эмас, бутун республикада биринчи бўлиб бажаришининг сабаби нимада?

— Бунинг сири йўқ, — дейди район партия комитетининг биринчи секретари Т. Исломов. — Гап техникадан моҳирона фойдаланишдагина эмас, районимиз пахтакорлари ҳамиша мўл ҳосил етиштиришга ҳаракат қилишади. Аммо бу ҳосил эртаки бўлиши учун ҳам озмунча ҳаракат қилишмайди. Ноябрнинг охирларидаёқ ерни шудгорлашни тамомлаймиз. Ерни ҳайдаш билан айни пайтда уни текислаймиз. Юзаки қараганда бу унча кўзга чалинмайдиган иш бўлиб туюлади. Лекин баҳорга келганда бошқа хўжаликлар бу ишга экишга нисбатан ҳам кўпроқ вақт сарфлаши сир эмас-ку. Чигит экишни мартнинг охирларида, жуда кечикиб кетганда эса апрелнинг бошларида ниҳоясига етказамиз. Ягана ўтказмасдик учун чигитни уяларга аниқ белгиланган миқдорда ташлаймиз. Ҳар гектар ерда қанча кўчат ҳосил қилиш керак бўлса, шунча уруғ ташлаймиз. Аниқ чигит экиш жуда катта фойда — уруғликни тежаш, вақтдан ютиш имконини беради.

Ғўза парваришининг ҳар бир босқичида, ҳар бир агротехник тадбирни ўтказишда вақтдан ютамиз. Бундай қараганда бунинг сира мураккаб ёки мутахассисларга маълум бўлмаган томони йўқ. Боз устига ғўзани Тошкент технологияси асосида парвариш қилиш ҳақида турли кенгашларда, республика Компартияси Марказий Комитетининг пленумларида озмунча гапирилмаган! Шундай йўл билангина эртаки ҳосил олиш мумкинлиги таъкидланган.

Шунга қарамай, баъзи областлар йил сайин чигит экишни апрелнинг иккинчи ярмида, ҳатто май ойининг бошларида тугаллайдилар. Ҳатто республиканинг шимолидагина эмас, жанубида ҳам шундай қилишади. Масалан, энг жанубий областлардан бири — Қашқадарёда чигит Тошкент областидагига қараганда саккиз-тўққиз кун кеч экилади. Уруғликни аниқ ташлаб экишда ҳам аҳвол шу. Агар Тошкент областида экин майдонларининг ярмидан кўпига уруғ белгиланган уяларга аниқ миқдорда ташлаб экилса, Бухоро областида эса бундай усул экин майдонининг бешдан бир қисмидан камроғида, Самарқанд областида ўндан бир қисмидан ҳам камроғида қўлланилади. Шунинг оқибатида кўп хўжаликлар экинни ягана қилишни кечиктириб юориб, бу билан ғўзанинг ривожланишига тўсиқ бўладилар. Шундан кейингина ғўза парваришини бошлашади. Ўғитни ҳатто августнинг бошларида ҳам солишади. Ўғит обдон сув билан мириқтириб солинганидан кейин мутахассислар ибораси билан айтганда ғовлаб кетади. Иғим-терим палласи келганида бундай ердаги пахтазорда унда-бунда гуллаган ғўза кўзга ташланади.

Табиийки, буларнинг ҳаммаси ҳосилгагина эмас, пахта сифатига ҳам таъсир этади. Чунончи, ўтган йили Сирдарё областида ҳосилнинг атиги ўн саккиз проценти, Жиззах областида эса бундан ҳам кам — саккиз проценти биринчи сортга топширилди. Шунга кўра, тўртинчи сортли пахта тегишли равишда 25 ва 36 процентга ўсиб кетди. Пахтанинг сорти пасайгани сари толанинг чиқиши камайиб кетаверади. Баъзи областларда бу кўрсаткич 27—28 процентдан ошмаяпти. Ҳолбуки, 34—35 процент тола чиққан пайтлар ҳам бўлган эди.

Мўл ва эртаки ҳосил ҳақида пахтакорларгина эмас, олимлар, селекционерлар, конструкторлар, машинасозлар ҳам бош қотириши керак деб ўйлаймиз. Ҳозир республикада вегетация даври 140—150 кунга борадиган пахта етиштирилмоқда. 100—110 кун ичида пишиб етиладиган ғўза нави шу қадар зарурки, асти қўяверасиз! Шунга эришилганида ҳосилни ёғин-сочинли кунлар бошлангунга қадар саранжомлаб олиш мумкин бўларди. Ниҳоят, техникани янада такомиллаштириш, унинг унумдорлигини ошириш зарур.

Юқорида тилга олинган Бўка районида ҳар йили ҳосилнинг 90 процентигача машиналарда териб олишади. Бу йил ҳам бундан кам териб олишмайди, албатта, бунга шубҳа бўлиши мумкин эмас. «Коммунизм» колхозининг механик-ҳайдовчиси А. Омонтоев бир кунда 20 тоннагача пахта терди. «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан С. Усеинов баъзи кунлари бункеридан 25 тоннагача пахта тўкди. Бундай юқори малакали терим усталарини ҳар бир хўжаликда учратиш мумкин.

— Бизда йигирма бешта пахта териш машинаси бор, — дейди «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг раиси М. Пўлатов. — Ҳар бир машинага қирқ гектар пахтазор тўғри келади. Бу кўрсаткич республикадаги ўртача кўрсаткичга тахминан тенгдир. Ҳосилни ўз кучи билан йиғиштириб олишга бу бемалол етади. Биз анча йиллардан буён теримга шаҳарликларни, студентларни, ҳатто ўзимиздаги мактаб ўқувчиларини ҳам жалб этмаяпмиз.

Лекин оталиқ ташкилотлари ёрдамига таянган хўжаликлар ҳам республикада бор. Ўлар асосан Мирзачўл, Қарши ва Жиззах чўлларидаги хўжаликлардир. «Правда»га келаётган хатларда баъзи авторлар оталиқ ёрдамидаги ҳамма ишлар ҳам кўнгилдагидек эмас, деб ҳисоблашмоқда. Уларнинг ёрдамисиз иш битмас экан, шаҳарликларни ҳавога булут кўтарилиб, ёмғир ёққан пайтда эмас, балки анча олдин жалб этиш керак. Оталиқ ташкилотлари меҳнатини бундан ҳам яхшироқ ташкил этиш зарур.

Бу мавзуда хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари билан, партия ходимлари билан суҳбатлашишга тўғри келди. Бу масала шунчаки қараганда оддий бўлиб туюлиши мумкин. Аслида эса анча мураккаб. Шаҳарликларни пахта теримига эмас, балки машина теримидан кейин ерда тўкилиб қолган, чаноқлардаги пахтани териб олишга жалб этишади. Яхши очилган пахтани шаҳарликлар териб оладиган бўлса, комбайнларга иш қолмайди

Аммо, биринчидан, машина теримидан кейин нима сабабдан шунча кўп ҳосилни шаҳарликлар асосий иши ва ўқишидан қолиб териб олишига тўғри келмоқда? Иккинчидан, даладан машина икки карра ўтгандан кейин тўкилиб қолган пахтани териб олиш шарт эмас-ку. Биринчи машина теримидан кейин териб олса бўлмайдими? Шундай қилинган тақдирда машина иккинчи бор териб ўтганидан кейин тўкилиб қоладиган пахтанинг миқдори камаяр ва уни қисқа муддатларда йиғиштириб олиш мумкин бўлар эди. Иш шундай уюштирилса ерда тўкилиб қолган пахта узоқ вақт туриб қолиб, қорёмғирда ивимаган бўларди. Табиийки, сифати ҳам ошган бўларди.

Шуниси қизиқарлики, юқорида тилга олиб ўтилган «Октябрь 40 йиллиги» колхозида машиналарда кейин тўкилиб қолган пахта жуда оз бўлади. Механизатор пахтанинг тўкилишидан сираям манфаатдор эмас. Чунки, чигитни ўзи экади, пахтазорни ўзи парвариш қилади, ҳосилни ҳам ўзи териб олади. У чигит экиш пайтида ҳам, ғўза парваришида ҳам машина терими учун қулай шарт-шароитлар яратишга ҳаракат қилади. У бошқа бир нарсани ҳам билади: машинада териб олганидан кейин ерда тўкилиб қолган пахтани шаҳарликлар эмас, колхозчилар — бригада аъзолари териб олишади.

Бу йил пахтанинг нархи анчагина ошди. Республиканинг ҳамма областларида машинада терилган пахта янги ГОСТ бўйича қабул қилиб олинади. Илгари бу пахта биринчи сорт билан баҳоланган бўлса, эндиликда тўртта сортга ажратилиб, шунга биноан ҳақ тўланади. Бу ҳол маҳсулот сифатини оширишда муҳим роль ўйнайди деб ўйлаймиз. Дастлабки натижалар яққол кўриниб турибди.

— Районимиз хўжаликлари, — дейди Ленин йўли район партия комитетининг биринчи секретари Р. Эргашев, — ўтган йилдан бошлабоқ машинада терилган пахтани янги ГОСТ бўйича топширишга киришгандилар. Ушанда баъзилар совхозларнинг даромади камайиб кетмасмикин деб хавотир олишганди. Аммо аксинча бўлди. Пахтакорлар ҳосил сифатига анча жиддий талаблар қўйилаётган бир пайтда қўшимча равишда 15 миллион сўм даромад олишди. Машинада терилган пахтага сортига қараб ҳақ тўланишини билган хўжаликлар далага комбайнларни киритишга шошилмадилар. Механизаторлар ҳамма кўсакларнинг очилишини кутиб турган пайт ҳам бўлмади. Ҳосилни 10—12 кунда териб олдик деб рапорт бериш ҳам барҳам топди. Ҳосил бункерда терилиб, кейин бунтларда ҳамма тўртта сорт жамланиши ҳам одамларни шубҳага солмади. Эндиликда хўжаликлар ҳосилни пишиб етилишига қараб териб олишмоқда. Бу эса юқори сифатли ҳосил олишнинг ишончли гаровидир.

Республика пахта тозалаш саноатининг ходимлари ҳам пахта сифати анча ошганлигини қониқиш билан таъкидлашаётир. Пахтадан олинаётган тола маълумотлари бундан яққол далолат бермоқда. Кўпчилик заводларда толанинг чиқиши 34 процентга етяпти.

Дастлабки муваффақиятлар амалий ишлар билан мустаҳкамланади деб ишонгимиз келади. Бунинг учун бир нарса — терим технологиясига қатъий риоя этиш талаб қилинади. Афсуски, баъзи жойларда бунга риоя этилмаяпти. Масалан, Қорақалпоғистон автоном республикасининг Хўжайли районида машинада терилган пахта кўпинча тележкага эмас, ерга тўкилмоқда, натижада терилган пахта чанг ва хас-чўпга аралашиб кетмоқда. Бошқа бир мисол. Самарқанд областининг Даҳбед, Оқдарё ва Пайариқ тайёрлов пунктларига ҳўл пахта келтирилмоқда.

Баъзи хўжаликлардан хасчўп кўп аралашган ҳосил келиб турибди. Натижада колхозлар, совхозлар билан тайёрловчилар ўртасида баҳслашувлар бўлмоқда. Хўжаликлар маҳсулотни қиммат-роқ сотишдан, тайёрловчилар эса арзонроқ харид қилишдан манфаатдор!

Ҳосилни етказиб берувчилар билан истеъмолчилар ўртасидаги ўзаро муносабатни ким тўғри йўлга қўйиши керак? Бу иш аввало район агросаноат бирлашмаларига тааллуқлидир. Улар учун толанинг чиқиши ва унинг сифатида — пировард натижа асосий нарса бўлиши керак. Аммо, кўриб турибмизки, баъзи РАПОлар ўзлари ўйнаши керак бўлган ролни тўла тушуниб етмаяптилар, колхоз ва совхозларнинг қандай қилиб бўлса ҳам стандартга жавоб бермайдиган пахтани «ўтказиш»га интилишларига барҳам бермаяптилар.

Хўжаликларнинг ва пахта тозалаш заводларининг раҳбарлари биз билан суҳбатда бошқа масалаларни ҳам кўтардилар. Шулардан бири тайёрлов пунктларида ҳосилни сақлаш масаласидир. Ҳозиргача саноат учун ишлатиладиган пахта у ёқда турсин, ҳатто уруғлик пахта ҳам кўп ойлаб очиқ ҳавода ётади. Тайёр маҳсулот — тола ва уруғлик очиқ майдонларда, нари борса айвонларда сақланади. Бунинг натижасида хом ашё ўзининг сифатини йўқотади-да, албатта.

Тўғри, кейинги пайтда республикада тола, чигит, хом ашёни сақлайдиган омборлар кўплаб қурилмоқда. Республика Пахта тозалаш саноати министрлигида бизга шундай рақамларни айтиб беришди. Беш йилликнинг ўтган икки йили мобайнида юзта омбор қурилди, бу йил саксонта омбор ишга туширилади. Бунга олдинги йиллари қурилган 336 омборни қўшсак, жами 516 омбор қурилган бўлади. Ўзи қанча омбор керак? — деб сўраймиз министрликнинг капитал қурилиш бошқармаси бошлиғи Ю. Даниловдан. Мавжудларидан ташқари яна 1200 омбор керак экан. Булар уруғлик пахта ва чигитни сақлашга етади. Бу оддий муаммо эмас. Уни ҳал этиш керак. Ҳосилни етиштирувчилар ҳам, уни қабул қилиб олиб, қайта ишловчилар ҳам куч-ғайратларини бирлаштиришлари керак. Чамаси, манфаатдор иттифоқ ва республика министрликлари ўз фаолиятларини мувофиқлаштиришларига тўғри келади.

Ўзбекистон деҳқонлари бу йилги ҳосилни осонлик билан етиштирмадилар. Аммо далаларда социалистик мажбуриятни бажаришга етарли ҳосил бор. Республика деҳқонлари мамлакатга юқори сифатли кўплаб пахта етказиб беришлари учун ҳамма зарур нарсалар мавжуд.

Н. ГЛАДКОВ,
И. МУҚИМОВ,
(«Правда» мухбирлари).
Ўзбекистон ССР.
(«Правда» 17 октябрь).

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

Жаҳон халқлари! Империалистик агрессияга ва зўравонликка қарши, Осиё, Африка ва Лотин Америкасида кескинлик ҳамда танглик вазиятлари манбаларини тугатиш учуч қатъият билан курашингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларидан).

ЯДРО ТЕЛБАЛИГИ ТЎХТАТИЛСИН

Чет эл матбуоти Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ташқи ишлар министрлари Комитетининг мажлиси якунларини шарҳлаб, Софиядаги анжуман ядро уруши хавфига қарши курашда социалистик ҳамдўстликнинг мустаҳкам бирдамлиги ва бирлигини, инсониятнинг тақдири учун юксак масъулият туйғусини намойиш этди, деб таъкидламоқда. Социалистик мамлакатларнинг газеталари Софиядаги мажлиснинг якунловчи ҳужжати хусусидаги шарҳларда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёнотидан айрим жойларини уқтириб ўтмоқдалар. Ю. В. Андропов, жумладан, бундай деган эди: «Ҳозир телбаларча қуролланиш пойгасига қарши эканлигини баралла айтаётган, тинчликни ҳимоя қилаётган барча кишилар Совет Иттифоқининг, бошқа социалистик мамлакатлар сиёсати худди шу мақсадларга эришишга қаратилганлигига ишонаверишлари мумкин».

Социалистик мамлакатларнинг тинчликка, ядро ҳалокати хавфини тугатишга интилиши Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ташқи ишлар министрлари Комитетининг иши давомида яққол намоён бўлди, деб уқтиради Болгариядаги **«Работническо дело»** газетаси ўзининг бош мақоласида. Шу анжуманда ҳозирги халқаро аҳвол чуқур ва реалистик таҳлил этилди ва жаҳон жамоатчилигининг зўр эътиборига сазовор бўлди.

Жаҳон халқлари ядро уруши хавфини тугатиш хусусидаги эзгу умидларини Совет Иттифоқининг ва қардош социалистик мамлакатларнинг сиёсати билан боғламоқдалар, деб таъкидлайди БКП Марказий Комитетининг органи.

Будапештда чиқадиган **«Непсабадшаг»** газетаси бундай деб уқтиради: Совет Иттифоқи ва Варшава Шартномасида қатнашувчи бошқа давлатлар ҳамма томонларнинг манфаатларини эътиборга олувчи янги таклифлар билан майдонга чиқар эканлар, ўзларининг қуролланиш пойгасини жиловлаш тўғрисидаги битимларга эришишга астойдил интилаётганликларини намойиш қилмоқдалар.

Социалистик давлатлар Софиядаги мажлисда Ғарб билан ақл-идрок позицияларида туриб мулоқот ўтказишга доимо тайёр эканликларини яна бир бор тасдиқладилар, деб ёзади Варшавадаги **«Речь посполита»** газетаси.

Кипрда чиқадиган **«Харавги»** газетаси Софияда қабул этилган ахборотнинг мазмунини батафсил баён қилиб, социалистик мамлакатлар Женевадаги музокараларда тинчликни сақлаб қолиш манфаатларини кўзлаб амалий қарорга эришишга интилаётганликларини яна бир карра кўрсатдилар, деб таъкидлайди.

«Хиндустан таймс» газетаси София ахборотининг ўз территориясида ўртача олисликка учириладиган янги ядровий ракеталарни жойлаштиришга йўл қўядиган давлатлар барча халқлар олдида ўз зиммаларига Европадаги тинчлик ва осойишталик хусусида оғир масъулият олган бўлур эдилар, чунки бу нарса қитъада ядро қуролланиши пойгасининг янги босқичини очган бўлур эди, деган жойни алоҳида кўрсатиб ўтади. «Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари, деб ёзади газета, Европадаги бошқа ҳамма давлатларни мана шу хавфхатарнинг олдини олишга ҳар томонлама кўмаклашишга чақирадилар».

Лондонда чиқадиган **«Гардиан»** газетасининг уқтириб ёзишича, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг ташқи ишлар министрлари Софиядаги мажлис вақтида ўзларининг бутун диққат эътиборини Шарқ билан Ғарб ўртасидаги муносабатларни яхшилаш йўлларига қаратдилар.

(ТАСС).

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● БЕРЛИН. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёноти, деди ГДР Давлат Кенгаши Раисининг ўринбосари, христиан-демократик иттифоқининг раиси Г. Геттинг, Совет Иттифоқининг бундан буён ҳам ялпи тинчлик ва хавфсизликни таъминлашни асосий мақсад қилиб қўйган сиёсатни ўтказишга қатъий қарор қилганлигини кўрсатувчи янги далилдир. Бу Баёнот, деб таъкидлади у, ядро ҳалокатининг олдини олиш ҳаракатига янги омил бағишлайди. Ҳозир бу ҳаракат бутун дунёда тобора кенгайиб бормоқда.

● ХЕЛЬСИНКИ. Дания Коммунистик партиясининг раиси Йорген Енсен Финляндияда чиқадиган «Тиедонантия» газетаси муҳбири билан суҳбатда бундай деди: Америкининг ўртача олисликка учириладиган янги ракеталарини Ғарбий Европада жойлаштиришга йўл қўймаслик ҳозирги вақтда энг муҳим вазифадир. Тинчлик учун курашувчилар ҳаракати АҚШ ва НАТОга кучли тазйиқ кўрсатиши лозим, токи АҚШ билан НАТО ана шу янги ядровий куролни Ғарбий Европада жойлаштиришдан воз кечадиган бўлсин.

● АММОН. Исроил пул бирлиги — шекелнинг 23 процент қадрсизлантирилганлиги мамлакатда эълон қилинди. Бу чора мамлакатнинг молиявий аҳволи ниҳоятда оғир бўлганлиги сабабли кўрилди. Баъзи маълумотга кўра, шу йилнинг охирида пулнинг қадрсизланиши 150 процентга, ташқи қарз эса рекорд миқдор — 24 миллиард долларга етади. Араб мамлакатларига нисбатан агрессив, босқинчилик сиёсати учун, Тель-Авивнинг ҳарбийлаштириш ва уруш йўлини доимо ўтказиб келаётганлиги учун Исроил ана шундай кўп пул сарфламоқда.

● ДЕҲЛИ. Тўқимачилик саноати ишчиларининг Умумҳиндистон федерацияси ҳукуматни шу тармоқдаги барча корхоналарни национализация қилишга чақирди. Федерациянинг Калькуттада бўлиб ўтган конференцияда қабул қилган резолюциясида таъкидлаб ўтилганидек, бу — мамлакатнинг жадал ривожланишини таъминловчи, неча ўн минглаб ҳинд тўқимачиларининг манфаатларини ҳисобга олувчи бирдан-бир йўлдир.

(ТАСС).

СОВЕТ—ВЬЕТНАМ ДЎСТЛИГИ ОЙЛИГИ

ХАНОЙ. Социалистик Вьетнам пойтахтида Совет-Вьетнам дўстлиги ойлиги жамоатчиликнинг оммавий митинги билан очилди. Ойлик икки шонли сана — СССР билан ВСР ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома имзоланган куннинг 5 йиллигига ва Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 66 йиллигига бағишланган.

Митингда сўзга чиққан нотиқлар бу шартнома Совет—Вьетнам муносабатлари тарихида муҳим босқич бўлиб қолганини таъкидладилар. У имзоланган кундан буён ўтган беш йил СССР билан ВСР ўртасидаги ҳамкорликни янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш билан нишонланди, ҳозир бу ҳамкорлик сиёсий, социал-иқтисодий ва маданий турмушнинг ҳамма соҳаларини ўз ичига олган. Митинг қатнашчилари Совет Иттифоқининг Вьетнамга бераётган жуда катта самарали ёрдамини юқори баҳоладилар ва Вьетнам халқининг СССР ва ВСР ўртасидаги мустаҳкам дўстликни кучайтириш ва ривожлантиришга бундан буён ҳам ҳисса қўшаверишга аҳд қилганлигини айтдилар.

Ойлик доирасида Ханойда хилма-хил ижтимоий-сиёсий, ва маданий-оммавий тадбирлар, митинглар, суҳбатлар, совет ва Вьетнам жамоатчилиги вакилларининг учрашувлари, кўргазмалар, концертлар ўтказилади.

(ТАСС).

ДЕМОГРАФ ОЛИМЛАРНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ҚОҲИРА. Бу ерда Миср нинг демографик тараққиёти проблемаларига бағишланган халқаро конференция очилди. Чет эллардан келган 30 олим билан мисрлик 50 мутахассис мамлакат аҳолисининг кўпайиши масалаларини ва туғилишни чеклаш методларини муҳокама қиладилар.

«Прогрэ эжипсьен» газетасининг уқтириб ёзишича, Миср аҳолисининг ҳаддан ташқари кўпайиб бораётганлиги — мамлакат олдида турган жиддий проблемалардан биридир.

(ТАСС).

ЙЎҚОЛСИН ПИНОЧЕТ ДИКТАТУРАСИ!

Бутун Чилида бўлиб ўтган халқ норозилигининг янги тўлқинини чет эл ахборот агентликлари Пиночет режимига қарши ўз миқёси жиҳатидан мислсиз галаёнлар, деб атамоқда. 11, 12 ва 13 октябрь кунлари Сантьягода ва Чилининг бошқа шаҳарларида қудратли намойиш ва митинглар бўлиб ўтди. Уларда юз минглаб кишилар — ишчилар, хизматчилар, студент ёшлар қатнашдилар. Олтинчи миллий норозилик куни доирасидаги намойишлар: «Йўқолсин Пиночет диктатураси!», «Ҳозироқ демократия ўрнатилсин!», «Нон ва иш, озодлик ва адолат учун!» шиорлари остида ўтди.

Фашистлар режимининг бошлиғи намойишчиларни тарқатиб юбориш учун тиштирноғигача қуролланган солдатларни ва карабинерларни юборди. Улар автоматлардан ўт очдилар, намойишчиларга кўзни ёшлантирувчи газ тўлдирилган гранаталар ёғдирдилар, уларни итларга талатдилар, таёқлар билан калтакладилар. Пойтахтнинг бир ўзида бир неча ўн киши жароҳатланди, юзлаб ватанпарварлар қамоққа олинди.

Диктатор ўн йилдан бери Чили халқини бўғиб келмоқда. Қотиллар ўн минглаб кишиларни ўлдирилар ёки қийноққа солдилар, миллионга яқин чилилик қонли репрессиялардан жон сақлаш учун юртини ташлаб кетишга мажбур бўлди. Бироқ, озодлик идеалларига садоқатли халқ фашист Пиночет тўдасидан кучлироқ бўлиб чиқди. Унинг сабр косаси тўлди, мамлакат гўё уйғонгандек бўлди, меҳнаткашлар демократия ва социал-тараққиёт учун курашга зўр қатъият билан отландилар. Ҳатто 1973 йил сентябрида ҳарбий тўнтаришни ва С. Альенде ҳукумати ағдаришилишини қўллаб-қувватлаган кишилар ҳам энди Вашингтон ва унинг иттифоқчилари мадади туфайлигина ҳокимиятни ушлаб турган жиноятқор диктатурага қарши чиқмоқдалар.

Пиночет ҳокимият тепасида турган ўн йил Чилини чуқур иқтисодий таназзул ботқоғига дучор этди, Чили халқини кўз кўрмаган, қулоқ эшитмаган азоб-уқубатларга гирифтор этди. Ҳозир меҳнатга лаёқатли аҳолининг салкам 35 проценти ишсизлик азобини тортмоқда, шу йиллар мобайнида минглаб майда ва ўртача саноат ҳамда қишлоқ хўжалик корхоналари абгорликка учраб, йўқ бўлиб кетди. Мамлакат ҳақиқатда ажнабий монополияларнинг талон-торож қилиши учун топшириб қўйилди. Вашингтоннинг Чилини «янги жамиятнинг иқтисодий модели»га айлантириш машмашаси шармандаларча барбод бўлди. Вашингтондан юборилган «экспертлар» ҳам, АҚШнинг ўз қўғирчоғига бериб турган миллион-миллион доллар эҳсонлари ҳам ёрдам бермади. Чили экономикаси 1966 йилги даражага улоқтириб ташланди.

Ҳозир Чили бамисоли отилган вулқондек жўш урмоқда. Фашизмга қарши оппозиция кучайиб бормоқда, тараққийпарвар, демократ кучларнинг бирлиги кун сайин мустаҳкамланмоқда, яширин шароитда иш кўраётган Коммунистик партия таклиф қилган кураш программасини тобора кўп чилиликлар қўллаб-қувватламоқдалар. Чили Компартияси қатъият билан бундай демоқда: қонхўр Пиночет диктатурасининг сиёсат саҳнасидан кетиши ва чинакам демократик ҳукумат тузилишигина мамлакатни сиёсий ва иқтисодий танглик ҳолатидан чиқиб олиши мумкин.

Чилиликларнинг кучайиб бораётган курашини жаҳон халқлари астойдил хайрихоҳлик билан кузатиб турибдилар. Шу кунларда миллион-миллион кишиларнинг: «Чилилик қардошлар, биз сиз билан ҳамдаммиз!», «Биз сизларнинг ғалабангизга ишонамиз!» деган бирдамлик овози турли тилларда алоҳида куч билан янграмоқда.

О. КОЛЕСНИКОВ.
(ТАСС).

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика районларида пахта тайёрланишинг борыши тўғрисида шу йил 16 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — районлар; иккинчи устун — мавсум бошидан буён тайёрланган пахта, учинчи устун — шу жумладан машинада терилган пахта.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ		
Гурлан	92,45	34,65
Хонқа	88,76	64,25
Хива	80,91	36,95
Қўшкўпир	78,91	37,47
Янгибозор	73,78	42,69
Ҳазорасп	70,56	20,42
Урганч	69,63	30,66
Шовот	67,11	36,29
Боғот	66,10	34,03
Янгиариқ	65,12	28,56
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ		
Бўка	84,52	78,97
Коммунистик	80,17	78,38
Оққўрғон	72,95	63,62
Пискент	71,97	53,81
Ўрта Чирчиқ	70,55	67,45
Бекобод	70,01	42,08
Ғалаба	65,56	56,94
Чиноз	64,25	40,54
Янгийўл	58,08	26,95
ҚҚАССР		
Ленинобод	79,88	62,08
Қораўзак	78,04	68,64
Тўрткўл	75,84	20,63
Шуманай	75,49	53,41
Хўжайли	75,18	53,59
Қўнғирот	74,17	44,36
Чимбой	74,13	60,59
Элликқалъа	73,98	42,00
Беруний	67,13	38,44
Бўзатов	62,14	44,42
Нукус	61,05	42,43
Кегайли	59,78	50,53
Амударё	59,74	27,41
БУХОРО ОБЛАСТИ		
Ғиждувон	82,00	18,37
Олот	74,61	5,69
Шофиркон	73,06	2,38
Ромитан	71,17	24,83
Бухоро	70,05	1,41
Свердлов	66,40	1,36
Вобкент	66,15	2,16
Когон	62,29	3,49
Пешку	62,12	3,72
Қоракўл	61,02	3,81
ФАРҒОНА ОБЛАСТИ		
Бувайда	72,57	17,27
Ленинград	66,70	8,67
Киров	63,96	0,64
Ўзбекистон	62,52	8,50
Тошлоқ	55,93	1,67
Ёзёвон	51,65	1,13
Охунбобоев	51,52	0,23
Қува	50,83	3,31
Риштон	50,33	7,43
Фарғона	50,10	6,33
Бағдод	49,99	8,98
Фрунзе	47,48	5,72
Олтиариқ	47,21	3,65
НАМАНГАН ОБЛАСТИ		
Наманган	63,30	43,89
Тўрақўрғон	61,84	37,13
Поп	59,36	20,93
Уйчи	56,49	7,82
Задарё	56,44	55,96
Чортоқ	54,07	5,69
Норин	50,42	26,29
Чуст	50,00	10,91
Янгиқўрғон	49,95	2,61
Учқўрғон	49,92	30,90
Косонсой	35,73	16,88
НАВОИЙ ОБЛАСТИ		
Қизилтепа	58,66	9,06
Хатирчи	55,46	18,26
Навбаҳор	50,37	3,09
Навоий	49,33	12,95
ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ		
Қамаши	59,73	14,08
Ғузор	59,44	15,52
Нишон	59,36	38,29
Яккабоғ	57,67	34,43
Муборак	56,61	50,98
Усмон Юсупов	55,69	21,88
Қарши	55,30	47,55
Китоб	55,12	7,59
Чироқчи	54,13	15,94
Баҳористон	53,33	36,85
Шаҳрисабз	52,97	9,68
Ульянов	51,05	47,45
Косон	48,80	23,81
Кўкдала	48,69	—
Толлимаржон	25,68	15,67
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ		
Ворошилов	67,31	62,50
Гулистон	60,79	57,22
Комсомол	60,36	52,75
Оқолтин	59,79	61,58
Боёвут	52,22	41,53
Сирдарё	50,71	37,70
Ильич	43,54	39,07
Ховос	38,09	20,56
Меҳнатобод	36,84	24,55
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ		
Ленин йўли	71,68	80,35
Ангор	62,95	39,07
Қумқўрғон	62,00	18,69
Термиз	60,07	15,33
Шеробод	55,46	39,44
Шўрчи	51,94	4,03
Сариосиё	50,77	4,13
Жарқўрғон	47,73	16,79
Бойсун	47,35	42,95
Олтинсой	46,80	3,88
Гагарин	46,57	41,81
Денов	42,49	16,73
АНДИЖОН ОБЛАСТИ		
Бўз	68,64	53,16
Комсомолобод	62,90	37,26
Ленин	61,63	4,61
Москва	60,23	5,41
Марҳамат	56,50	17,63
Избоскан	54,49	14,98
Андижон	51,71	2,19
Олтинкўл	50,58	0,78
Пахтаобод	47,25	2,04
Хўжаобод	46,20	5,19
Қўрғонтепа	44,42	20,63
Балиқчи	44,38	8,98
Жалолқудуқ	41,50	9,62
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ		
Пастдарғом	60,32	13,54
Пахтачи	59,61	21,01
Каттақўрғон	56,73	22,26
Нарпай	54,91	29,81
Иштихон	54,60	13,73
Большевик	54,58	16,31
Пайариқ	46,56	9,67
Оқдарё	46,36	6,85
Жомбой	43,23	4,30
ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ		
Фориш	66,38	49,33
Октябрь	63,33	69,69
Мирзачўл	58,81	59,59
Арнасой	55,97	57,21
Ўрдистик	54,91	59,41
Зарбдор	50 63	32,54
Пахтакор	44,42	39,31
Жиззах	37,69	11,91

МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

**ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ. «Ленинобод» совхозининг Мастура Ашурова бошлиқ комсомол-ёшлар бриғадаси аъзолари Нишон районида биринчи бўлиб ғалаба рапортига имзо чекдилар. Она-Ватан хирмонига 60 тонна юқори сифатли «оқ олтин» тўкилди. Ҳамма ҳосил машиналар ёрдамида териб олинди. Бригада заршунослари ялпи ҳосилни 150 тоннага етказиб, совхознинг улкан хирмонига муносиб ҳисса қўшиш иштиёқида фидокорона меҳнат қил

УЛУҒ АЛЛОМА

Бугун Москвада Ғафур Ғулом туғилган куннинг 80 йиллиги нишонланади

Бу сурат 1964 йилда Киевда Украина Ёзувчилар союзи пленумида олинган. Сиз унда Ғафур Ғуломни қаламкаш дўстлари Б. Кербобоев [чапдан ўнгга], Р. Ризо ва Т. Жароковлар даврасида кўриб турибсиз.

ШУНДАЙ НОМЛАР БЎЛАДИКИ, улар бутун бир халқнинг тарихий йўлини ўзида ифодалаб келади. Беруний, Навоий, Улуғбек, Бобур, Муқимий, Фурқат, Ҳамза... ана шундай номлардан. Бугун ана шундай вале сиймолар сафига яна бир донишманд шоир — Ғафур Ғулом ҳам келиб қўшилган.

Ғафур Ғулом қомусий билим соҳиби эди. У нафақат Шарқ, балки Ғарб халқларининг тарихи, маданияти, шеърияти ва урф-одатларини ҳам яхши билар, унинг билими шоир шеърларида олмос пораларидек жилва бериб турарди.

А. А. Фадеев Ғафур Ғулом ҳақида сўзлаб, уни совет адабиётидаги «энг ўзига хос ва мислсиз ҳодисалардан бири», деб айтган эди. Ғафур Ғуломнинг «мислсиз ҳодисалардан бири» эканлигининг сабабларидан бири шундаки, унинг асарларида халқ ижодига хос соддалик билан донишмандлик ажиб бир йўсинда туташиб кетган. Бу ҳолни шоирнинг ўзи ҳам ҳис этган ва бир шеърида ўзини ҳатто «Ғуломуф номли Хайём» деб атаган ҳам эди.

«Ғуломуф номли Хайём» ижодининг етакчи фазилати шундаки, унда шоирнинг лирик «мен»и хусусий туйғулар ва кечинмалар майдонида ҳаракат этмай, давр ғоялари билан тўйинади, унинг ғоявий бойлигини фалсафий идрок этади. Халқнинг минг йиллик тарихи, бугунги ҳаёти ва кураши ҳамда эртанги истиқболи шоирнинг лирик қаҳрамони ишаётган ягона замон ва маконга айланади. Ана шу замон ва маконни теран идрок этиш ва ўткир фалсафий хулосаларга келишда Ғафур Ғуломнинг индивидуал услубини белгиловчи омиллар юзага келади.

Ғафур Ғулом Қозон шаҳридаги Мулланур Воҳидов номли завод ишчиларига бағишланган «Шеър ва собун» шеърида «Киши ич билангина яшай олмайди, киши деган ич ҳам тиштан тузилган», деган эди. Шоир гарчанд давом этиб, «Ич ёғини биз ёрита олурмиз, а тиш ёғи сиз, дўстларга юкланган» десада, аслида у ўзининг бутун ижоди билан ҳақиқий шоир фақат ўзининг ички оламини ифодалаш билангина яшай олмаслигини, ташқи олам унинг ҳар бир нафасида акс-садо бериши лозимлигини кўрсатиб берди.

«Ғуломуф номли Хайём» ижодининг фазилатларидан бири шундаки, унда шоир яшаган даврнинг поэтик йилномаси яққол гавдаланади. Халқ ҳаётида, мамлакат ҳаётида рўй берган ҳар бир ҳодиса — йиллик пахта планининг бажарилишидан то фашизм устидан эришилган Ғалабагача, пахтакор республикаларнинг ўзаро мусобақасидан то партиянинг навбатдаги анжуманигача, Мирзачўлнинг ўзлаштирилишидан то тинчлик учун курашгача бўлган воқеалар шоир ижодининг мундарижасини белгилаб келади.

Шоир шеърларининг бирида «Ҳар тонгнинг лирикаси, ҳар нафаснинг ўз файзи, ҳар кунинг қайд этарлик мазмуни, тарихи бор», деб бежиз айтмаган эди. Шунинг учун ҳам у ўз шеърларида «ҳар тонгнинг лирикаси, ҳар нафасинг ўз файзи»ни куйлашга, Советлар замонасининг муаррихи бўлишга интилди:

Ажойиб замонанинг
граждани, шоири,
Ҳаққоний тарихчиси
бўлмак экан насибам,
Нафас-нафас умрнинг
мазмуни, аниқ сири
Варақ-варақ зеҳнимда
баён топар жамулжам.

Шоир ўзи яшаб ижод этган даврнинг мазмунини «варақ-варақ зеҳни»га муҳрлабгина қолмай, уни ўз асарларида жамулжам баён ҳам этди.

Ф. Энгельс Бальзакнинг «Инсоний комедия»сини ўқиб, ундаги иқтисодий деталлар борасида ҳам «ўша даврдаги барча мутахассислар — тарихчилар, иқтисодчилар, ҳисобчилар»нинг китобларидан кўпроқ маълумот олинганини қайд этган эди. Умуман, даврнинг муҳим тенденциялари катта санъаткорлар ижодида бошқа «барча мутахассислар»нинг китобларига нисбатан ёрқин акс этади. Шу маънода Ғафур Ғулом ижоди ҳам даврнинг ўзига хос кўзгуси бўлиб қолади.

„ҒУЛОМУФ НОМЛИ ХАЙЁМ» ижодининг яна бир фазилати шундаки, у ҳар бир ҳаётий воқеа ва ҳодисани кишилик жамияти тараққиёти контекстида кўради, инсоният тафаккури мевалари билан тўйинган ҳолда шу воқеа ва ҳодисалар тасвирига ёндашади. Унинг ҳар бир сўзидан бонг садоси эшитилади, ҳар бир сўзида жаҳон-жаҳон мазмун ётади. Унинг асарлари тўқимасига русча-интернационал сўзлар билан бирга арабий ва форсий ифодалар ҳам кириб келар экан, улар муайян давр колоритини ифодаловчи образга айланади. Унинг асарларида XX асрнинг ранг-баранг манзараларини акс эттирувчи Поль Робсон ва Шостакович, Жамила Бухуред ва Нозим Ҳикмат, Турксиб темир йўли ва Цимлян денгизи каби образлар билан бирга Рамзес ва Герострат, Нерон ва Спартак, Ҳусайн Воиз ва Богдан Хмельницкий каби тарихий сиймолар ҳам учрар экан, улар олис давр руҳини ифодалаш учун эмас, балки бугунги воқеалар моҳиятини очиш учун сафарбар этилади. Шоир асарларини ўқиб, Гибралтар Шарқда Жабалтариқ, Гренада Ғарнота, Кордова Қуртоба, орган (музика асбоби) арғунун... каби шакларда маълум ва машҳур бўлганини билиб оламиз. Ниҳоятда билимдон ва донишманд шоир, қомусий билим ва ҳаётий тажриба соҳиби Ғафур Ғулом бежиз ёзмаган эди:

Не-не китобларни ёд олдим ахир,
Кўзим қорачиғи ўзи бир жаҳон.
Шу азиз бошимдан ўтган қиссалар
Мазмунан тўнкариб қўйилган осмон.

Бошқа бир шеърида эса у бундай ёзган:

Қуёшнинг тиғидай сўтин қалам-ла
Уфқдай кенг қалбим шеърини ёзай.
Екутни эритиб гулгун қалам-ла
Жаҳонни қамраган фикримни ёзай.

Ҳа, унинг фикри йиллар ва асрлар мазмунини, кўз қорачиғи бутун бир жаҳонни, қалби эса уфқлар кенглигини ўзига қамраб олди. Натижада унинг шеъри ўзида қуёшни акс эттирувчи кумуш қатрага айланди.

Худди шу уч фазилат туфайли Ғафур Ғулом улкан файласуф ва донишманд шоир даражасига кўтарилди. Шубҳасиз, бу фазилатлар шоирнинг муайян ижодий ва ҳаётий тажрибага, билимга эга бўлиши билан пайдо бўлди. Шунинг учун ҳам уни илк шеъридан бошлабоқ файласуф шоир сифатида ижод этди, дейиш нотўғри бўлурди. Шунга қарамай, чунончи, шоирнинг 1930 йилда ёзилган «Турксиб йўлларида» шеърига назар ташласак, унда «кўп қадимий йўллар» тасвири тарих сўқмоқларида қонли из қолдирган хонлар ва даврлар тасвири билан туташиб кетади. Хуллас, тарих туйғуси бу шеърда ҳам жилва бериб туради. Аммо бу шеър Ғафур Ғуломнинг урушдан кейин ва айниқса 50—60-йилларда яратган энг яхши асарларидан фарқли ўлароқ фалсафий умумлашмалар даражасига кўтарилмайди. Бу шеърни шоирнинг кейинги асарлари, хусусан «Вақт» билан қиёслайдиган бўлсак, биринчи шеърнинг «мухбирлик реализми», иккинчисининг эса «хайёмона реализм» асосида ёзилгани аён бўлади. Агар Ғафур Ғулом «Вақт» шеъридан (1945) бошлаб воқеликни кўпроқ фалсафий планда идрок эта бошлаганини назарда тутсак, унинг ижодий эволюцияси «мухбирлик реализми»дан «фалсафий реализм»га бўлган йўналишда ҳаракат этганини кўрамиз.

„ВАҚТ» ҒАФУР ҒУЛОМ ИЖОДИДА сифат эътибори билан янги даврнинг бошланганини намойиш этувчи шеърдир. Ғафур Ғулом бу даврга келиб, ўзбек шеъриятининг малик уш-шуаросига айланган, урушнинг даҳшатли синовларидан ўтиш жараёнида катта бир умрни яшаган, тарих воқеаларига донишманд кишининг кўзи билан қарай оладиган шоир ўлароқ шаклланган эди. Акс ҳолда жияни Ҳ. Ҳусановнинг Прагада сотиб олинган соатни Ғафур Ғуломга тортиқ этиши воқеаси «мухбирлик реализми»га асосланган яна бир шеърнинг вужудга келишигагина туртки берган бўларди.

Агар биз Умар Хайём рубоийларига, умуман шеъриятнинг бу пурҳикмат жанрига назар ташласак, унда икки поэтик фикрнинг ўзаро тўқнашуви ётганини кўрамиз. Бу тўқнашувнинг фосиласи ўлароқ рубоийда янги фикр-хулоса ўртага ташланади. Ортиқча поэтик деталлар ва тафсилотларнинг йўқлиги фикрнинг, ҳаётий мундарижанинг сиқиқ ифодага эга бўлишини таъминлайдики, буни биз юқорида шартли равишда «хайёмона реализм» деб атаган эдик.

«Вақт» шеърида ҳам ана шундай тезис ва антитезис сифатида абадият билан лаҳза ҳақидаги фикр ўртага ташланади. Замоннинг, тарихнинг лаҳзалардан ташкил топиши, лаҳзанинг лаҳзадан тафовут этиши ҳақидаги мушоҳадалар шеърнинг ғоявий мундарижасини белгилаб келади. Шоир ёзади:

Ҳар лаҳза замонлар умридек узун,
Асрлар тақдири лаҳзаларда ҳал,
Умрдан ўтажак ҳар лаҳза учун
Қудратли қўл билан қўяйлик ҳайкал.

Шеър ғояси, умуман Ғафур Ғулом ижодининг пафоси ана шу мисраларда очилади. Шоир ҳар бир лаҳзанинг, ҳар бир дамнинг ғанимат эканини таъкидлар экан, «азиз асримизнинг азиз онлари»ни қадрлашга, меҳнат ва муҳаббатнинг «тириклик кўрки»ни эканини ҳис этишга, «умр дафтари»ни «шоҳ сатрлар» билан безашга даъват этади. Шеърнинг ҳар бир ҳужайрасидан бунёдкорлик, ижодкорлик руҳи уфуриб туради. Меҳнат ва муҳаббат ҳаётнинг ягонаси фалсафаси ўлароқ талқин этилади.

Ғафур Ғулом узоқ йиллар мобайнида ўзбек шеърий маданиятининг байроғи бўлиб келди. Газета ва журналларнинг байрам сонлари унинг шеърлари билан чиқиши одат тусига кирди. Шоир турли байрам, сана ва воқеалар муносабати билан даста-даста шеърлар ёзди. У маълум бир даврда календарь—шоирга айланиб қолгандек бўлди. Аммо бу шеърларни синчковлик билан ўқир эканмиз, уларда файласуф шоирнинг ўзи ва даври ҳақида фикр юритишда, давр ҳаётини таҳлил этишда давом этганини кўрамиз.

ҒАФУР ҒУЛОМ УЧУН ҳар бир сана, ҳар бир тарихий айём даврнинг янги бир қиррасини илғаб олиш, шу давр мазмунини яна ҳам тўлароқ тушуниш, унинг юрак зарбларига қулоқ солиш учун бир восита эди. Шунинг учун ҳам унинг шеърларида давр туйғуси, тарих туйғуси чатнаб, ҳаётий мавзуни умуминсоний аҳамиятга молик масалалар билан узвий муносабатда ёритиб туради.

«Совет шоири Ғафур Ғулом, — деб ёзган эди Абулқосим Лоҳутий, — социалистик ўзбек маданияти ва бутун совет халқлари маданияти хазинасидаги ярқираб турадиган туғма талантлардан, олмослардан биридир. Бу олмоснинг қирраларида улуғ Навоий авлодлари томонидан асрлар оша эҳтиётлик билан асраб келтирилган ажойиб сўз санъати жилва беради».

Узоқ йиллар мобайнида Ғафур Ғулом билан ҳамнафас бўлган шоирнинг бу сўзларида катта ҳикмат бор.

Наим КАРИМОВ,
филология фанлари кандидати.

АСАЛ КЎПАЯДИ

Ворошилов районидаги КПСС XXVI съезди номли совхоз асаларичилари катта меҳнат ғалабасига эришдилар. Улар асал тайёрлаш йиллик планини адо этиб, мамлакат Озиқ-овқат программасининг бажарилишига муносиб хисса қўшдилар. Бу йил асаларилар уяси 2500 тага етказилиб 41 тонна асал олинди, давлатга бу қимматли маҳсулотдан 35 тоннаси сотилди. Асаларичилардан Исо Абдурасулов, Шавкат Турсунов, Виктор Топоровскийлар асал етиштириш планларини икки ҳисса ошириб бажардилар.

Совхоз меҳнат аҳли асални келгусида янада кўпайтириш чораларини кўришмоқда.

Ҳ. АЪЗАМОВ.

Ахборот

ҚАШҚАДАРЁ

БУНЁДКОРЛИК

● **Муборак газни қайта ишлаш заводида капитал қурилиш ҳажми йил сайин ошиб бораётир.** Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида плондаги 24 миллион 469 минг сўм ўрнига 25 миллион 189 минг сўм капитал маблағ ўзлаштирилди. Шунинг 12 миллион сўмга яқини бевосита қурилиш-монтаж ишларига сарфланди.

Шу катта маблағ эвазига Муборак шаҳрида газчилар учун кўплаб уй-жой, маданий-маиший, савдо ва медицина хизмати кўрсатиш бинолари барпо этилди. Бу ишда «Мубарекгазпромстрой» трести бунёдкорлари алоҳида жонбозлик кўрсатишаётир.

АҲОЛИГА ҚУЛАЙЛИК

● **Баҳористон районининг тез суръатлар билан ривожланиши аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилашни тақозо этмоқда.** Шу мақсадда бу ерда хизмат кўрсатиш билан боғлиқ нуқталар кўпайтирилаётир.

Яқинда район аҳолиси яна бир қулайликка эга бўлди. Баҳористон посёлкасининг биринчи микрорайонида техника хизмати кўрсатадиган устахона қурилиб ишга туширилди. Унда турли маркадаги холодильник, кир ювиш, тикув машиналари каби уй-рўзғор буюмлари ремонт қилинмоқда.

Устахонага келтирилган буюмлар эгаларига гарантияланган муддатда ремонт қилиниб топширилаётганлигидан аҳоли ғоят мамнун бўлмоқда.

ҚАРДОШЛАР ДАСТУРХОНИГА

● **Яккабоғ районидаги «Яккабоғ» боғдорчилик совхозидан махсус эшелонда Красноярск ўлкасига қишга сақлаш учун 70 тоннадан знёд узум юборилди.** Ёздан бери хўжалик боғбонлари ўлка меҳнаткашлари дастурхонига 460 тонна узум ва мева етказиб бердилар.

— Бу йил Иттифоқимизнинг йирик шаҳарларига ўтган йилдагига нисбатан 1,5 баравар кўп узум ва мева жўнатдик, — дейди совхоз директори Х. Поёнов. — Деҳқончилик маҳсулотларимиздан бахраманд бўлган Москва, Ленинград шаҳарлари, Хабаровск ва Красноярск ўлкаси ишчиларидан боғбонларимизга миннатдорчилик сўзлари битилган телеграммалар келиб турибди. Бу йил Умумиттифоқ фондига 1600 тоннага яқин узум ва мева жўнатдик.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СПОРТ

ИККИ ПЕШҚАДАМ

Олий лига командалари ўртасида яна уч турдан кейин мамлакат чемпионати якунланади. «Черноморец», «Арарат», «Торпедо» (К) ҳамда «Нистру» коллективлари эса иккитадан ўйин ўтказишади. Шунга қарамай, чемпионатнинг совринли ўринларига даъвогарлик қизғин давом этмоқда. Ягона пешқадам бўлиб турган «Днепр» футболчилари мағлубиятга учраб, қимматли очколар йўқотишди. Пойтахт спартакчилари эса муҳим ғалабани қўлга киритиб, иккинчи ўриндаги мавқеларини мустаҳкамлашди. Шу тариқа чемпионатнинг олтин медалларига асосий даъвогар ҳар икки пешқадам коллектив ҳисобидаги очколар тенглашиб қолди.

Бронза медалларига эса қарийб 6 коллектив даъвогар бўлиб турибди. Учинчи ўринни эгаллаб турган Минск динамочилари сафарда дуранг ўйнаб, очколарини 37 тага етказишди. Зеро, саккизинчи ўрингача бўлган мавқени эгаллаб турган командалар ҳам учтагача очко фарқи билан совриндор бўлишга ҳаракат қилмоқдалар. Афтидан медаллар тақдири «Днепр» — «Спартак» ҳамда «Динамо» (Мн) — «Зенит», «Зенит» — «Торпедо» (М), «Шахтёр» — «Спартак» учрашувларида ҳал бўладиган кўринади.

«Нистру» футболчиларининг олий лига билан хайрлашиши аниқ. Кутаиси торпедочиларининг ҳам имкониятлари чекланган. Чунки улар сўнгги ўйинларни сафарда «Металлист» ҳамда Киев динамочилари билан ўтказишади. «Пахтакор» футболчилари эса ўтган йили бу даврда 12 ғалаба, 9 дуранг билан 33 очко тўплаган ҳолда олтинчи ўринда эдилар. Бу йил ҳам худди шундай имконият қўлга киритилган бўлса-да, мавқелари ёмонлашмоқда. Футболчиларимиз ўз майдонларида пойтахт торпедочиларини қабул қилиб (1:3), мухлисларни яна ранжитишди. «Пахтакор» энди кучли ўн коллектив сафидан жой олиши учун якунловчи учрашувларни кўтаринки руҳда ўтказиб, ҳужумкорликка зўр бериши зарур бўлиб қолди.

Бўлиб ўтган учрашувларда қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: «Нистру» — «Шахтёр» — 0:1, «Черноморец» — «Днепр» — 1:0, «Динамо (М) — «Динамо» (Мн) — 2:2, «Зенит» — ЦСКА — 0:0, «Динамо (Тб) — «Динамо (К) — 1:0, «Нефтчи — «Металлист» — 1:0, «Арарат» — «Торпедо» (К) — 2:2.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
ЎЗБЕКИСТОН ССР ЭНЕРГЕТИКА ВА ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ МИНИСТРЛИГИ БАЗАСИДАГИ 104-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1983—84 ўқув йили учун
8-синф ҳажмида маълумотлиларни
қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

асбоб-ускуналар электр монтажчиси, электр пайвандловчи, контрол-ўлчов приборлари ремонти бўйича слесарь, қозон ва турбина ускуналари ремонти бўйича слесарь, иссиқлик техникаси ускуналари ремонти бўйича слесарь, реле муҳофазаси ва автоматика бўйича электромонтёр, химиявий анализ лаборанти, химиявий сув тозалаш аппаратчиси, кабелчи-электромонтёр, автомобиллар ремонти бўйича слесарь, дурадгор.

ЎҚИШ МУДДАТИ УЧ ЙИЛ.

Ўқувчилар уч маҳал овқат, кийим-кечак ва ишлаб чиқариш практикаси даврида — иш ҳақининг 33 проценти миқдорида пул мукофоти билан таъминланадилар.

Билим юртини тугатганларга диплом берилади, унда ўқувчи эгаллаган касби ва ўрта маълумот олганлиги кўрсатилади.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганларга олий ўқув юртларига йўлланма берилади.

Ўрта маълумотга эга бўлган ёшларни, шунингдек Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилганларни қуйидаги ихтисосликлар бўйича

БИР ЙИЛЛИК ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

электромонтёр, электр узатиш линиялари электромонтёри, кабелчи-электромонтёр, реле муҳофазаси ва автоматика бўйича электромонтёр, қозон ва турбина ускуналари ремонти бўйича слесарь, химиявий анализ лаборанти, химиявий сув тозалаш аппаратчиси, қозонлар машинисти, турбиналар машинисти, автомобиллар ремонти бўйича слесарь.

Ўрта маълумотли ўқувчиларга 30 сўм миқдорида стипендия берилади.

Билим юртида яхши жиҳозланган кабинетлар, устахоналар мавжуд, спорт секциялари, бадиий ҳаваскорлик тўгаракларини ишлаб турибди, яхши жиҳозланган ётоқхона бор.

Тошкент шаҳрида яшовчи ўқувчиларга автобус хизмат кўрсатади.

Қабул комиссияси ҳар куни (якшанбадан ташқари) **соат 9.00 дан 17.00 гача ишлайди.**

Ўқишга кириш учун қуйидагилар зарур: директор номига ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат, медицина справкаси (286-форма), турар жойидан справка, 4 дона фотосурат (3х4 см. ҳажмида), туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, ҳарбий ҳисобда туриши тўғрисидаги гувоҳнома ёки ҳарбий билет.

Бизнинг адрес: 702169, Тошкент области, Оржоникидзе райони ТашГРЭС посёлкаси (115, 152-автобусларнинг «ТашГРЭС посёлкаси» бекати). Телефонлар: 62-12-16, 62-12-51, қўшимча равишда 6-12, 3-18, 6-26.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТ ЎЙИЧА ДАВЛАТ КОМИТЕТИ
СССР Шарқ қурилиши министрлигининг «ГЛАВЯКУТСТРОЙ» бошқармасининг қурилиш ташкилотларида ишлаш учун қурилиш ихтисослиги бўлган
ЕЛҒИЗ ЭРКАКЛАР ВА ХОТИН-ҚИЗЛАРНИ
ҳамда ишлаш учун турли касбдаги ИШЧИЛАРНИ
шунингдек Кўмир саноати министрлигининг «САХАЛИНУГОЛЬ» бирлашмаси шахталарида проходкачи ва кон ишчилари бўлиб ишлаш учун ЕЛҒИЗ ЭРКАКЛАРНИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Меҳнат ҳақи — аккордли—мукофотли (иш ҳақига оширилган коэффициент қўшилади).

«ГЛАВЯКУТСТРОЙ» БОШҚАРМАСИ ВА «САХАЛИНУГОЛЬ» БИРЛАШМАСИГА ИШГА ЮБОРИЛАДИГАН ИШЧИЛАР УЗОҚ ШИМОЛ РАЙОНЛАРИ УЧУН БЕЛГИЛАНГАН ИМТИЁЗЛАРДАН ФОЙДАЛАНАДИЛАР.

Меҳнат шартномасини тузган ишчиларга бир йўла ёрдам пули ва суткалик пули берилади, иш жойига етиб боргунча ва меҳнат шартномаси муддати тугаганидан кейин аввалги яшаш жойига етиб келгунча йўл ҳақи тўланади.

МАЪЛУМОТЛАР ВА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ЭТИЛСИН:
шаҳарларда — аҳолини ишга жойлаштириш бўйича бюро инспекторларига;
районларда — меҳнат бўйича область бўлимларининг вакилларига;
Тошкент шаҳрида Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 6-хона ва ишга жойлаштириш бюросининг район пунктлари.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
ЎСИМЛИКЛАР ЭКСПЕРИМЕНТАЛ БИОЛОГИЯСИ ИНСТИТУТИ
лабораториялар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
кичик илмий ходимлар: ғўзанинг интродукцияси ва систематикаси, ғўзанинг молекуляр генетикаси, ғўзанинг цитогенетикаси ва эмбриологияси, ғўзанинг минерал озиқланиш физиологияси, физиологик актив бирикмалар.
КОНКУРС МУДДАТИ — 26 ОКТЯБРГАЧА.
Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700125, Тошкент шаҳри, Ф. Ҳўжаев кўчаси, 28-уй. Телефон 62-58-21.

КИТОБСЕВАРЛАР ДИҚҚАТИГА!
31-БУКИНИСТИК МАГАЗИНИДА
(Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, «Дўстлик» меҳмонхонаси рўпарасида).
ва
9, 11-МАГАЗИНЛАРНИНГ БУКИНИСТИК АДАБИЁТ БЎЛИМЛАРИДА
«БИБЛИОТЕКА ВСЕМИРНОЙ ЛИТЕРАТУРИ»нинг тўлиқ комплекти
САВДОГА ҚУЙИЛГАН
Баҳоси—3.500 сўм.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 18/X да **Бўрон**, 19/X да **Икки дил достони.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/X да **Парвона**, 19/X да **Парвона.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 19/X да **Тўйдан олдин томоша.**

Тошкент давлат университети коллективи тарих фанлари кандидати, катта ўқитувчи С. Холбоевга онаси

Ниёзбуви МАМАСОЛИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат театр ва рассомлик санъати институти коллективи катта ўқитувчи

Ўринбой ҚОРАБОЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Телевидение

18 ОКТЯБРЬ, СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильм. 10.10 — Олдинда — океан. Бадиий фильм. 1-серия. 11.15 — Ешлар адреслари. 12.15 — Ҳужжатли фильм. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.50 — Ҳунартехника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади. 16.20 — Уфқ. 17.20 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 17.50 — Халқ ижодиёти. 18.35 — Дзю-до бўйича жаҳон чемпионати. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Сиз яратган боғ. 20.05 — Қасамёд. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Футбол шарҳи. 22.35 — Нима? Қаерда? Қачон? 23.40 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.45 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.15 ва 13.40 — Француз тили. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.35 ва 12.40 — География. 12.05 — Шахмат мактаби. 13.10 — Музика. 14.10 — Илмий-оммабоп фильм. 14.20 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 15.00 — Телеочерк. 15.45 — Н. Асеев поэзияси. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Совет киноси. 19.00 — 16 ёшгача... ва ундан катталар. 20.00 Инсон ва қонун. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Халқаро панорама. 21.30— Время. 22.05 — Бу ерда, менинг юртимда. Бадиий фильм. 23.25 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Математика. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Адабиёт. 13.00 — Йўқолган гувоҳ. Бадиий фильм. 1-серия. 18.05 — Мультфильм. 18.20 — Қувноқлар даврасида. 18.50 — Замонавий меъморчилик обидалари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ўзбекистон — Ноқоратупроққа. 20.10 — Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотига номзодлар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмонингизга барака. 22.25 — Дастлабки тергов. Бадиий фильм. 2-серия. 24.00 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.30 Москва-II. 18.10 — Физика. 19.10—Телефильм. 19.40 —Қишлоқ ҳаёти. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Эстетика асослари. 21.00 Ҳужжатли фильм. 21.30 — Москва-II.

19 ОКТЯБРЬ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Концерт. 10.15 — Олдинда — океан. Бадиий фильм. 2-серия. 11.25 — Саёҳатчилар клуби. 12.25 — Концерт. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Концерт. 17.00 — Г. Уэллс. Ҳаёти ва ижоди. 18.00 — Шахмат мактаби. 18.30 — Концерт. 19.10 — Дунё воқеалари. 19.25 — Спорт ҳафталиги. 19.45 — Концерт. 20.05 — Кинолавҳа. 20.15 — Қасамёд. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. УЕФА кубоги Спартак (М) — Астон вила (Англия). 23.45 — Агар соғлом бўлай десанг.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 — Астрономия. 10.05 ва 13.50 — Немис тили. 11.05 — М. А. Шолохов. Очилган қўриқ. 11.35 ва 12.40 — Биология. 12.05 — Ота-оналар, Сизлар учун. 13.10 — О. Бергольц поэзияси. 14.20 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 14.50 — Одамларга зарур бўлиш керак. 15.40 — П. Мериме. Ҳаёти ва ижоди. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Онамларнинг мактаби. 19.20 — Ф. Лист. Венгерча рапсодия. 19.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Ҳужжатли фильм. 21.05 — Камалак. 21.30 — Время. 22.00 — Фош этиш. Бадиий фильм. 23.25 — Эстрада концерти.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Болалар учун фильм. 12.10 — Сўз кетидан сўз келар. 12.30 — Рус адабиёти. 13.00 — Дастлабки тергов. Бадиий фильм. 2-серия. 18.05 — Қўғирчоқ фильмлар. 18.30 — Пионерлар мамлакатида. 18.55 — Илмий-техника тараққиёти — халқ хўжалигига. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Амалдаги интернационализм. 20.05 — Ноз-неъмат бунёдкорлари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.00 «Оқ олтин» имтиҳони. 22.15 — Йўл чекласи. Бадиий фильм. 23.50 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.30 — Москва-II. 18.10 — Химия. 19.10 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Адабиёт. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Пахтакорлар хизматида. 20.50 — Эстетика асослари. 21.30 — Москва-II.

Радио

18 ОКТЯБРЬ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Далалар қўшиғи. Концерт. 9.30 — Дўстлик байроғи. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. 18.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 18.30 — КПСС ривожланган социализм даврида. 19.25 — Ешлик. 21.00 — Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари. 21.20 — Пахта йиғим-терими илғорлари учун концерт. 22.30 — Радиотингловчилар таклиф этган программа асосида концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

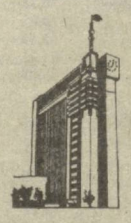

БИЗНИНГ АДРЕС:
700000, Тошкент-П.
Ленин кўчаси, 41.
ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.